ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4376 14/27 ՅՈՒԼԻՍ 1900 ՈՒՐԲԱԹ 1 ՌԷՊԻՒԼ ԱԽԸՐ 1318 ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4376

درعلیه ده غلطه ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Գալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les annonces sont reçue
à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	Ղրշ
» » »	վեցամսեայ	70	»
» » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆրն.
» »	վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն պօստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշւով:

Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

ՌՈՒՍԱՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

ՏԻԿԻՆ ՍԻՐԱՆՈՅՇ ՆՈՐ ՆԱԽԻՋԵՒԱՆԻ ՄԷՋ

Բ.

Դերասանի արտաքին պայմաններն են՝ ձայնը, միմիկան և շարժումները կամ ձեւերը։ Այդ երեք յատկութիւններով էլ յարգելի տիկինը շատ առատ օժտուած է։ Նորա ձայնը մետաղական հնչիւնութիւն ունի և թափանցում է մարդու հոգւոյ խորքերը։

Երկրորդ՝ դերասանի զօրեղ ու արտայայտիչ պայմանը միմիկան է. «միմիկա» յունական բառը մի արուեստ կը նշանակէ ուր շարժումների և դէմքի զանազան արտայայտութեան միջոցով հասկացնում է միտք և զգացում. դա դէմքի և մարմնի շարժումների լեզուն է, որ զանազան տրամադրութեան, աֆէկտի և առ հասարակ հոգեկան շարժման արձագանգն է։ Միմիկական շարժումները արտայայտվում են դէմքի, մարմնի և մկանունքների վրայ։ Եւ որովհետեւ ամէն մի ներքին զգացում արտայայտւում է մկանունքների միջոցով, որոնք շարժման մէջ են բերում այս կամ այն մարմնի մասով, հէնց դրանով նոքա կազմում են այն լծակները, որոնք մեր հոգեկան աշխարհը միացնում են արտաքին աշխարհի հետ։ Ամէն մի հոգեկան շարժում արտայայտըւում է մկանունքների վրայ և որոշ ուղղութեան ու կերպի շարժման մէջ է դնում զանոնք։ Միշտ կրկնելով նման կամ նոյնատեսակ հոգեկան շարժումները բերում են նրանց որոշ զարգացման, որով դիմագիծերը ընդունում են աւելի խիստ և բըլէֆ ձեւեր։

Ինչպէս ըսի, դերասանի յաջողութեան մեծ նշաններից մէկն է միմիկան. նա որքան բարդ և նուրբ լինի, այնքան դերասանը հեշտ ու պարզ կարող է արտայայտել հոգեկան դրութիւնները. թէեւ զօրեղ և բարդ միմիկան տաղանդներին է միայն յատուկ, բայց երկար փորձը և աշխատանքը կարող են որոշ չափի զարգացման հասցնել դէմքի արտայայտումը և նրբացնել այնքան որ չինծու և կեղծ շարժաձեւերը ստանան բնական արտայայտութիւն. բայց տաղանդների միմիկական խաղը հոգեբանական ճշմարտութիւնը թափանցելով յառաջանում է, և այդ է պատճառը, որ տաղանդաւոր դերասանների խաղը բնական արտայայտութիւն ունի։

Տիկին Սիրանոյշ միմիկական կարողութիւնը հասցրած է զարգացման ամենավերին աստիճանին. Նրա միմիկան շատ նուրբ է. հոգեկան ելեւէջները խիստ ներդաշնակութեամբ փոփոխվում են առանց մի որ և է կեղծիք յառաջացնելու, մանաւանդ խիստ տրամաթիկ դերերում նորա միմիկան որոշ և շատ կանոնաւոր է. այսպէս, օրինակ Մեդեա պիեսայում Մէդէայի դերում՝ սկսած առաջին գործողութիւնից մինչեւ վերջը յարգելի տիկինը հրաշալի կանոնաւորութեամբ է պահպանում միմիկան՝ իր շարժումներում։ Հաւասար յաջողութիւն ունի թէ ամենախիստ տրամաթիկ և թէ ամենանուրբ տրամաթիկ դերերում, նրա մասնելի են նաև, նոյն յաջողութեամբ էնժէնիւ-գոմիկ և սուբրետ դերերը ինչպէս Գամելիազարդ Տիկին, Ֆրու-Ֆրու և Մադամ Սան-Ժէն խաղերում։ Մեդեա և Ֆրու-Ֆրու իրաւ է որ իրարից շատ տարբերում են, բայց յարգելի Տիկինը երկուսի մէջ էլ մեծ յաջողութիւն ունեցաւ։ Մենք կարող ենք յայտարարել թէ Տիկին Սիրանոյշին տաղանդը հասած է իր կատարելութեան և թէ նա ստեղծուած է գըլխաւորաբար ամենախիստ տրամաթիք դերերի համար։ Մենք հաւատացած ենք որ եթէ Օթելլօ խաղար աննման և հրաշալի պիտի կատարէր այդ դերը։ Ի զուր չէր, որ ռուս լրագրերում Մեդեայի մասին ասել էին թէ մեր առաջը ուղղակի հին-Օթելլօ էր կանգնած։ Յարգելի Տիկնոջ խաղը մի հազուագիւտ տարր է պարունակում իր մէջ. Նրա խաղը շատ դաստիարակիչ բնաւորութիւն է կրում. Նա ամենաընկած և հալածուած կանանց գիտէ իտէալականացնել, և կարեկցութիւն զարթեցնել դէպ ի իրան թշուառ վիճակը. իր պիկանտ կողմը, որը յատուկ է շատ դերասանուհիներու, յարգելի տիկնոջ խաղի մէջը բոլորովին նսեմանում է։ Դուք մոռանում էք, որ Գամելիազարդ Տիկինը մի ընկած կին է, դուք կարեկցում և ցաւում էք ապրելով նրա տանջանքներով և ցաւերով։

Մարտի 27ին՝ Օրլէանի կոյսը պիեսայով տիկինը փակեց իր մի շարք ներկայացումների սեզոնը. Ներկայացումից յետոյ մի չտեսնուած սրտաշարժ տեսարան էր. ամբողջ հասարակութիւնը թատրոնից երկար ծափահարելուց յետոյ չէր հեռանալ կարծես, չէր ուզում բաժանուել իրեն դիւթող Տիկին Սիրանոյշից։ Նախընթաց ներկայացումը յարգելի տիկնոջ նպաստն էր. դրուած էր Ֆրու-Ֆրու։ Այդ գիշերը ուղղակի յոբելեանի գոյն ունէր. հասարակութեան ցոյց տուած համակրանքը և անվերջ ցոյցերը արտասովոր գոյն էին կրում, Տիկնոջ մատուցեցան շատ ընծաներ և մատուցեցան երեք ուղերձ, կանանց և օրիորդաց կողմից, երիտասարդների կողմից և քաղաքի նկարիչների կողմից մի ալբոմ քաղաքի լուսանկար տեսարաններով որի վրայ մի ոտանաւոր-ուղերձ էր գրուած։ Ներկայացումից յետոյ երիտասարդութիւնը լծւեց յարգելի Տիկնոջ կառքին, ամբողջ ճանապարհին հրավառութեամբ և բինկալեան հուրերով տարաւ մինչեւ նրա բնակարանը։ Նախիջեւանից Տիկին Սիրանոյշ իր խմբով գնաց և ուրիշ հայաբնակ գաղութներ, և ինչպէս լրագրերից իմացանք, ամէն տեղ գտաւ մեծ ընդունելութիւն։

ՅԱԿՈԲ ԳԸՆՋԵԱՆ

ԱՐՋԱԳԱՆԳ ՌՈՒՍՃՈՒԳԷՆ

(Թղթակցութիւն «Արեւելք»ի)

ՌՈՒՍՃՈՒԳ, 2 Յուլիս

Ամէնուն ցանկալի դպրոցին վերաշինութեան խնդիրը վերջապէս հիմ գտաւ իր հիմնարկութեան անժխտելի ապացոյցով, որ երկար ժամանակի պատրանքին վարագոյրը ճեղքեց։ Ալ չէ՛նք կրնար չյուսալ. իրականութիւնը իր նիւթով, քարի ու կիրի զանգուածին տակ մեզ լաւատեսներու վերածեց, թէեւ ըստ սովորութեան, մեր թոյլ բնաւորութեան յատկանիշը բացորոշող աւանդական «եթէ Աստուած կամենայ ըսինք, այն ատեն կը շինուի և հաւանական ալ կը թուի թէ մինչեւ սեպտեմբեր պատրաստ կ'ըլլայ։ Ամսոյս 19, երկուշաբթի օրը, հիմնարկութեան հանդէսը կատարուեցաւ «ի ներկայութեան խուռն բազմութեան մը»։ Այսպէս պիտի նկարագրէր իր թղթակցութեան թափ մը տալ ուզողը, բայց իրականութեան սահմանէն չանցնելու համար, պէտք է ըսենք թէ ժողովուրդը—բառին խիստ իմաստով—ներկայ չէր այդ հանդէսին. միայն աղայական դասակարգն էր որ պատուել ուզած էր իր նախաձեռնարկը, իր գործը։ Ժողովուրդը մեղաւոր չէ երբ դպրոցին վրայ խորթ զաւկի մը աչքով կը նայի, անոր չեն սորվեցուցած՝ սիրել, փայփայել այդ յարկը, այդ լուսատու տաճարը, այլ միշտ կուրօրէն առաջնորդած են զանիկա, խարխուլ մակոյկով մը, փրփրադէզ ալիքներու վրայ չափէն աւելի օրօրելով դէպ ի կրօնքը—իր մոլեռանդութեան ու կեղծիքի բնակավայրը—, դէպ ի մոմը, կանդեղը—իր շահու աղբիւր, նիւթը։

Նորընտիր հոգաբարձութեան և ազգատախնամ մասին կանխակալ կարծիք մը յայտնելը գուշակութիւն ընելու պէս բան մը կ'ըլլայ։ Անոնց գործունէութիւնը ապագային երեւան պիտի գայ. և մենք այլեւս տեղի տալու ենք ձեւակերպութիւններէ և հնաւանդ խրախուսանքի ներբողներէ։ Կրթական կամ հանրային գործի պաշտօնեայ մը երբեք սպասելու չէ՝ դպրոցական աշակերտի պէս՝ մրցանակի մը. նոյն իսկ աշակերտը ներկայիս մէջ մրցանակին պէտքը չի զգար։ Իսկ երբ հանրային գործերը ստանձնող պաշտօնեայ մը, իր խիղճը ոտքի տակ առնելով՝ ապօրինութեան, զեղծումի մէջ կը գտնուի, այն ատեն հրապարակաւ, առանց խտրութեան պէտք է դիմակաթափ ընել զանոնք։ Դժբաղդաբար չեն պակսիր մեր մէջ փառքի վայրկեաններ և կամ շահախնդիր կեղծ պաշտօնեաններ, որոնց ներկայութիւնը իրենց տրուած սրբազան պաշտօնին մէջ՝ կրնայ վնասակար հետեւանքներու ենթարկել եկեղեցական կամ կրթական գործը։

Տեղւոյս նախկին Ալքաստախնամ մարմինը, որուն գործունէութիւնը միմիայն իր յարգելի անդամներուն յայտնի է, ինչպէս թաղականութեանը, ինչո՞ւ ճակատաբաց ասպարէզ չի գար իր հաշիւները ներկայացնելու ժողովուրդին (Վառնա, Միլլիպէ այս բարի սովորութիւնը ինչու չեն ներմուծած իրենց մէջ և միշտ հաշիւ կու տան ժողովուրդին։—Իրենք գիտեն։ Իսկ Ռուսճուգ ինչո՞ւ հաշիւ չի տար։—Ինքը գիտէ։ Հանելուկ մըն է այս խնդիրը։) Հո՞ս ալ մահացու մեղք պիտի համարուի «Դիտող»ին դիտողութիւնը, որ անխօս ժողովուրդին ներքին խղճն է. բայց որովհետեւ մինչեւ այսօր ժողովուրդը չէ պահանջած, հետաքրքիր չէ եղած իմանալու թէ իր տուած դրամները ինչ բանի կը յատկացուին, պաշտօնեաներն ալ օգտուելով հասարակութեան այդ բարի յատկութենէն, միշտ կոյր պահած են ժողովուրդը, որպէս զի իրենց ներքին—սեպհական դարձած—գործերուն ձեռնամուխ չըլլայ։

Եթէ հարկ ըլլայ մի առ մի թուել ամէն ապօրինաւոր գործ, այն ատեն լըրագրութեան անձուկ էջերը միայն այս տեսակ խնդիրներով պիտի լեցուին. բայց չեմ ուզեր հետեւեալ պարզ իրողութեան մասին լռութեամբ անցնիլ, ինչ որ արդէն խիղճս թոյլ չի տար և ժողովուրդին դէպ ի կրօնական դասը տածած համակրանքին օրըստօրէ նուազելուն ալ պատճառ կը դառնայ։ Եթէ անգամ մը ժողովուրդը պաղի քահանայէն, եկեղեցիէն ալ կը պաղի։ Թողունք մեր կրօնականներուն առ հասարակ իրենց պաշտօնին անգիտակցութիւնը, ես կ'ուզեմ սովորութեան մը մասին խօսիլ, որուն սկզբնապատճառը ո՛վ գիտէ ինչ աղբիւրէ կու գայ։ Եթէ կայ օրէնք մը որ քահանային կը թոյլատրէ յուղարկաւորութեան մը առթիւ առաջ փառաց կառքը բազմելով մինչեւ գերեզմանատուն երթալ, այն ատեն թող եկեղեցիի անշահախնդիր պաշտօնեաները շարունակեն իրենց այդ գայթակղեցուցիչ ընթացքը, որ ժողովուրդին վրայ լաւ տպաւորութիւն մը չի ձգեր սակայն։ Երբ յուղարկաւորները, իբր յարգանք, առանց փոխարինութեան մինչեւ գերեզման ոտքով կը հետեւին դագաղին, միթէ քահանան, որ դրամական փոխարինութիւն մըն ալ կը ստանայ իր մէկ «հայր մեր»ին և սաղմոսին համար, պարտաւոր չէ՞ յարգանք մը ընել դէպ ի իր ամենօրեայ յաճախորդը։ Ո՛վ բարեմիտ քահանաներ, Աւետարանին խօսքերը ձեր բերնէն դուրս թափելու ատեն, կանգ առէք անոնց իմաստին վրայ, եղէ՛ք պարզասէր՝ ինչպէս ձեր Ուսուցիչը։ Միթէ ձեր Մեծ Վարդապետը երբ քաղաքէ քաղաք իր ճշմարիտ վարդապետութեան սերմերը կը ցանէր, կառքո՞վ կ'երթար. և բաց ի ատկէ, երբ իր մահուան դագաղը ուսը շալկած Գողգոթա կը բարձրանար, կա՞ռքը բազմած էր։ Իջէ՛ք, իջէ՛ք ձեր բարձրութենէն, ո՛վ ձեր պաշտօնին անգիտակից կրօնականներ, ժողովուրդի խաւերուն մէջ մտէք։

ԴԻՏՈՂ

ՊԻԼԻԿՆԵՐԸ

Նաւակին մէջ, դէմօքս նստած, պատմութեան մը թելը վեր առնելով, սապէ՛ս սկսաւ երիտասարդ բարեկամս։

«Զորս հինգ տարուան անգութ մոռացումէ մը ետքը, դիպուածական յուշաբերութիւն մը առիթ եղաւ այցելութիւն մը տալու իրեն։

«Նախկին ծովեզերեայ ապարանքը ծախելով փոխադրուած ըլլալուն՝ բաւական դժուար եղաւ գտնել նոր բնակարանը։ Ծերուկ խաւաթի մը բարի առաջնորդութեամբ միայն կրցայ գտնել զինքը։ Տաղտկալի վերելք մը ըրինք միասին, կիզիչ արեւի մը հեղձուցիչ տապին տակ, որ հալած կապարի չափ տաք՝ կ'իջնէր մեր գլխուն, արիւն-քրտինքի մէջ թաթխելով մեզ։ Իր պատմութիւնները մրմռմրմջաց բարի ծերուկը ինծի, մեր վերելքի միջոցին, վայրկեանը մէյ մը շնչահար կանգ առնելով երկու քովէն ամայի զառիթափին խորտուբորտ պատուանդաններուն վրայ, և կարմիր թաշկինակով քրտինքը սրբած ատեն՝ խորունկ հոգոց մը հանելով. «հօ՜ֆ, հօ՜ֆ...։

«Քանի մը տարի դռնապանութիւն ըրած ըլլալով, ի՛նք ալ կը ճանչնայ եղեր Մաուն, որուն վրայ մեծ համակրանքով և յարգանքով կը խօսէր, ու անցեալ երջանիկ օրերու անշիջ յիշատակ մը կը պահէր իր ռամիկի պարզուկ հոգւոյն մէջ։

«—Ուրիշ աղջիկ մըն էր ան, թողուց բերնէն՝ քանի մը անգամ, թրքերէն աղճատ արտասանութեամբ մը, ուրիշ աղջիկ մըն էր ան...։

»Ու չլրացուցած իր գովեստը, դառն փղձկում մը կուգար ուրուագծուիլ դէմքին վրայ, որուն մէջէն հազիւ կրնար վրայ բերել անմխիթար վշտակցութեամբ մը, շունչը կոկորդին մէջ հատած, նուաղկոտ հեծկլտուքներով.

«—Ալ անոր պէս մը չպիտի կրնամ գտնել, ափսո՜ս...։ Ո՛հ, մե՛ղք եղաւ իրեն, մե՛ղք... թշուառ աղջիկ...։

«Իրենց իրարու եռեւէփ վաղահաս մահով շլացուցիչ հարստութիւն մը ձգած էին Մաուի ծնողքը, տասնըեօթը տարեկանին մէջ՝ մինակ թողլով իրենց մէկ հատիկ աղջիկը, որ աչքերնուն լոյսը եղած էր պզտիկուց։ Հայրը սկզբունքի տէր մարդ ըլլալուն, ազգականներ կըտրած էին իրենց յարաբերութիւնը այս ընտանիքին հետ, որով, Մաու իր ժառանգած հոյակապ ապարանքին մէջ՝ քանի մը ծառաներով բոլորովին մինակ կը մնար, այրի մարքիզուհիի մը նման, և իբր բարեկամ միայն զիս ունենալով, որ այդ տունին տղան եղած էի շատ կանուխէն։

«Տղայութենէ միասին մեծցած էի՛նք անոր հետ, գրեթէ գիրկ գիրկի, սիրող քոյր-եղբայրներու պէս, բոլորովին իրարու համար ապրող, և այնքա՛ն սրտակից մտերիմներ եղած էինք մինչեւ վերջը, մանաւանդ այդ ատեն, ուր ալ մեր մտերմութիւնը ազգականութեան պէս բան մը եղած էր։

«Վերջերը, այդ սերտ կապակցութիւնը այնքա՛ն առաջ գացած էր, որ իր միայնակ կեանքին մէջ, իրեն խառնուող զիս միայն կը ճանչնար Մաու, մեծ եղբօր տեղ դնելով զիս, մինչեւ այն օրը՝ ուր ձեռքովս նշանելէ ետքը զինքը, մէյ մըն ալ ոտք չկոխեցի տուն, որպէսզի, զիս մոռնալով, միակ անձի մը նուիրուի մտքով ու հոգւով։

«Նախկին սրտակցութիւս վրայով պարզամիտ մարդուկին բամբասանքէն բան չէի հասկնար, այլ, ժամ առաջ հասնելու տենչով անձկոտ, կը փութացնէի քայլերս կարելի եղածին չափ, գրեթէ միշտ ետիս թողլով առաջնորդս։

«Երբ զառիթափին գագաթը գտնուող տափարակ տեղ մը հասանք.

«—Ահաւասիկ աս է, ըսաւ Խաւաթը վերջապէս, անոր դրան նման լայն ու կոշտ դուռ մը ցոյց տալով և ձեռքի հաստ ցուպը անութին տակ առած՝ ճակտին քրտինքը սրբելու համար գդակը ետեւ հրելով.—Հոս կը բնակի ան հիմա։

«Ու մեղաւորի մը պէս, որ երես նայելու կը խորշի, առանց յօժարութիւն առնելու դարձաւ վար իջնել, չուզելով յուզել ներսիդին այն դառն վրդովումը, որ այդ դրան տեսքը, անկասկած, կը փոխանցուէր իրեն։

«Չյօժարեցաւ դրամական պարգեւին, զոր ընդունիլ թախանձեցի իրմէն, իբր փոխարինութիւն իր առաջնորդութեան, այլ փորձեալ մեծ մարդու խորունկ նայուածք մը սեւեռած աչքերուս, տխուր հրաժեշտով մը մեկնեցաւ գնաց։

* * *

«Քաշեցի խոշոր դրան ծակէն ձգուող չուանը ու ոտքս ներս դրի։ Ուղտերու վիզէն կախուող զանգակիկ մը՝ դրան ետեւէն իր երկար ճնկլոցը հնչեցուց, որուն ձայնին՝ լայն թիկունքներով կարճլեզ կին մը տնկուեցաւ առջեւս, քովի խցիկէն, պզտիկ չղուականներ անցուցած ոտքերուն ծայրին, թեւով ու սրունքներով սոթթուած, առնական խոշոր ձեռքերը հաւկիթի շաղախով պլշուած, ու ճակնդեղի չափ կարմիր այտերով։

«—Արգիլեալ է պարոն, ըսաւ անպատկառ շեշտով մը ու աչքերով նշան ըրաւ որ դուրս ելլեմ։

«—Բայց ես..., ըրի շուարած, բան մը չհասկնալով այդ արարքէն։ Սխա՞լ եկանք արդեօք, կը մտածէի։

«Երկար պաղատանքներէ և ծանօթութիւններէ ետքը, կրցայ տոմս մը ղրկել միայն, որուն երկու դեռատի կիներ պատասխան բերին, առաջնորդել յայտնելով։

«Մինուտ լայն ճամբէ մը քալելով, անընդհատ կը դառնայինք աջ ու ձախ, մերթ պտղատու ծառերու հանդիպելով, իրենց ոսկի պտուղներով բեռնաւորուած, մերթ բացատանէ մը անցնելով, մեղուներու կուսլրտ փեթակներուն քովէն, անթիւ ու անհամար։ Քակորի տաք հոտ մը կը տիրէր ամէն կողմ, ուր չատխօսիկ աքաղաղի մը ճաթած ձայնը անգամ չէր գար խառնուիլ մեղուներու միօրինակ բզզիւնին, որ տերեւ մը անգամ չշարժող հանդարտ ու տաք օդին խուլ երաժշտութիւնը եղած էր հոն։

«Ճամբան արիշի մը յանգեցաւ վերջապէս, ուրկէ, կիները զիս թողլով բաժնուեցան։

«Կասկարայի նման խաչաձեւուած փայտէ պատեր ու առաստաղ մը ունէր արիշը, պատատունկէ սիւներու վրայ կանգնած, որոնց բուսային քանդակները, պըսակի վէտվէտումներ յօրինելով, կ'երթային կազմել եզերքի լայն քիւերը՝ ուրկէ որթատունկի և ճենոզկուզակի ողկոյզներ իրենց գունագեղ պաղլորակները կը կախէին թաւ տերեւներու խառնութեան մէջէն, որ իր հովասուն զովութեան տակ, գորշ-մութի մը կը ներկէր սարփինային ամբողջ ներքնակողմը, ուր Մաու թաւշապատ քանափէի մը վրայ երկնցած էր այն շնորհալի դիրքով, զոր աղուորները միայն գիտեն ունենալ։

«Մազերու եբենոսէ ջրվէժը, անփոյթ գալարումներով հոլանի ուսին թափելով, ժանեակի փրփուրները կը ծեծէր վարդագոյն մուսլինէ պալթօին, որ չքնաղ պարուրանքով մը մինչեւ ոտքերուն կը հասնէր, ոսկեթել կարմիր բանդուփներէ գրկուած։

«Իր վճռւկի նայուածքով հրապուրիչ դիմագիծերուն վրայ միշտին խաղցուցած պաղ գօսացումներուն մէջէն, անցեալ գեղեցկութեան մը անջնջ նշոյլը կը փայլէր դեռ, որ կրկնապէս անրջային կը դարձնէր զինքը իր նոր վիճակին մէջ։

«Հակառակ ակնկալութեանս, զիս տեսնելուն պզտիկ երերուում մը անգամ չունեցաւ. միայն, նշանացի աթոռ մը ցուցուց իր քով։ Մարգիզական վէս երեւոյթին արժանավայել վարմունք մը ունենալու համար, ուզեցի ձեռքը համբուրել, բայց, պժգանքով ետ քաշեց։ Այդ սառ ընդունելութենէն, որուն դիւրը գտնուելու տանջող ամօթը արիւնս իսկ կը թունաւորէր, բան մը չէի հասկնար։ Իժխեմ յանցա՞նք մը ունէի, որուն համար ըլլայի արժանի այդքան քամահրանքներու։

(Շարունակելի) ԵՆՈՎՔ

—)(8)(—

ՄԱՔՍ ՆՈՐՏԱՈՒ

ՀՈԳԵԲԱՆԱԿԱՆ ՆՈՐՕՐԻՆԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Բ.

ՍԻՐՈՅ ԲՆԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

Զօրաւոր անհատներուն քով, սէրը կամեցողական (volitif) մղումներու կը տանի, բաւական զօրաւոր յաղթելու համար ամէն հակառակող կամք ու վտարելու ամէն խոչընդոտ։ Տկար կամքով անհատներուն քով, սէրը այդ կարողութիւնը չունի. յուզումը ենթակայական կը մնայ ու գործողութիւններու չի փոխուիր։ Ուրեմն, անհատի մը սիրոյ զօրութիւնը պէտք չէ դատել սիրուած էակը իւրացնելու համար իր ըրած բոլոր ճիգերուն համեմատ, որովհետեւ այդ ճիգերուն մեծութիւնը կախում ունի իր կամքին զօրութենէն ու ո՛չ թէ իր սիրոյ զօրութենէն։

Բայց պէտք է աւելցնել նաև սա տարբերութիւնը թէ առողջ ու օրինաւոր մարդուն քով, բոլոր ուղեղային կեդրոնները հաւասարապէս զարգացած են, այնպէս որ կամքով տկար անհատները նաև դժուարաւ սեռային խիստ զօրաւոր կեդրոններ պիտի ունենան, մինչդեռ հզօրապէս սիրել կրցողները, ընդհանուր կանոնով, պիտի ունենան նաև զօրաւոր կամք մը։

Երկու սեռերուն իրարմէ տարբեր կարեւորութիւնը տեսակին (espéce) պահպանումին համար, իրեն հետ կը կցէ նաև իրարու համապատասխանող տարբերութիւններ սիրոյ կեանքին մէջ։

Կնոջ դերը շատ աւելի կարեւոր է միւսինէն. նոր էակի մը կազմութեան համար բոլոր նիւթը կը հայթայթէ ան, կատարելապէս կը պատրաստէ զայն իր յատուկ գործարանաւորութեանը մէջ, անո՛ր կը հաղորդէ ամէնէն առաջ իր սեփական հանգամանքները այնպէս ինչպէս ժառանգած է իր նախնիքներէն. մարդը այս երկար, տաժանագին և նոյն իսկ դիւցազնական աշխատութեան կը բերէ միայն հանգամանքին դրդումը (stimulant) որմէ կախում ունի սակայն այդ աշխատութեան հանգամանքը. ինչպէս, օրինակի համար, պայթուցիկ մը կ'այրի հանդարտօրէն կամ սաստիկօրէն կը բոցավառի, ըստ որում որ վառուած է հրաշէկ ածուխով մը կամ բոցավառ լուցկիով մը։ Կնոջը սեռային կեդրոնը հետեւաբար աւելի զօրեղապէս զարգացած է, իր ազդեցութիւնը աւելի ուժգին է, և, ուղեղին ընդհանուր պաշտօնին մէջ, աւելի կարեւոր։ Կինը աւելի մաքուր կերպով կազմուած իտէալը ունի մարդո՛ւն որուն գործարանականօրէն պէտք ունի, մարդուն՝ որ զայն կ'ամբողջացնէ. նուազ դիւրաւ կարելի է ստիպել կինը որ հրաժարի իր իտէալէն ու անկէ չափազանց տարբեր փոխանորդով մը գոհանայ։ Գտա՞ծ է իր իտէալը, գրեթէ անկարելի է իրեն համար բաժնուիլ անկէ, ու այն սիրային յուզումը որուն հետ կը զգայ իր սեռային կեդրոնին սաստիկ դրդումը կը վանէ իր գիտակցութենէն ուրիշ ամէն տպաւորութիւն. այն ատեն սիրելէ զատ ուրիշ բան չի կրնար ընել. իր կամքը, դատողութիւնը, երեւակայութիւնը կը նուիրէ իր սիրոյն ծառայութեանը, ու նոյն իսկ չի թողուր որ դատողութեան փորձ մը ուրուագծուի ներսիդին, կռուելու համար իր յուզումին դէմ ողջամիտ առարկութիւններով։

Կինը բնազդական զգացումը ունի թէ պէտք չէ սխալի, պէտք չէ շեղի, թէ սխալ մը իր անձին և իր սերունդին համար անբուժելի հետեւանքներ պիտի ունենար, թէ ամէն պարագայի մէջ, այդ սխալը իրեն հետ պիտի բերէ գործարանական աշխատութեան համեմատաբար ահագին վատնում մը։ Ուստի, ծայրայեղօրէն կասկածոտ ու անձկութեան մէջ է շեղումի մը կարելիութեան դէմ։ Միւս կողմէ, ապահովապէս կը հասկնայ նաև թէ չէ սխալած, եթէ կարեւոր գտած է մարդը, ու այն ատեն այդ մարդէն աւելի դիւրաւ պատրաստ է զոհելու իր կեանքը։

Մարդուն քով, ամէն բան կը տարբերի։ Աւելի դիւրաւ սխալիլը, շեղիլը իրեն համար պատշաճ բան մըն է, որովհետեւ սխալ մը իրեն մէջ ոչ մէկ գործարանական հետեւանք մը ունի, ու կրնայ, եթէ կրնամ այսպէս ըսել, բուժուիլ յաջորդ վայրկեանին իսկ, ցորչափ որ խնդիրը տեսակին պահպանումի մասին իր ունենալիք մասնակցութեանը վրայ է։ Ուստի, իր կնոջ իտէալը, որ գործարանապէս զայն կ'ամբողջացնէ, իրեն կ'երեւայ շատ աւելի մաքուր կերպով նախակազմուած. շատ աւելի արագ ու շատ աւելի դիւրաւ կը սիրավառի առաջին եկող կնոջմէն, շա՛տ աւելի անկայուն է ան, շատ աւելի կըրնայ սիրել, շա՛տ աւելի դիւրաւ հրաժարիլ, մոռնալ. սեռային կեդրոնին գործունէութիւնը փոխադարձ տեղ մը չի գրաւեր իր ուղեղին ընդհանուր պաշտօնին մէջ. վերջապէս իր սէրը կրնայ, համեմատական դիւրութեամբ մը, չափաւորուիլ, տկարացած ըլլալ, ու նոյն իսկ կատարելապէս յաղթուած իր դատողութենէն։

Ահա՛, երկար գիծերով, սիրոյ բնական պատմութիւնը, այնպէս ինչպէս կարելի է դիտել զայն երկու սեռերուն բոլորովին առողջ ու օրինաւոր անհատներուն քով։ Բայց այս պարզ սէրը, ճշմարիտ, պատշաճ իր նպատակին, կը պատահի՞ նաև այն միջավայրերուն մէջ որոնց արուեստի գրականութիւնը մտաւորական պաշարն է։ Ինչ որ կ'առնեն և ինչ որ կու տան հօն իբրեւ սէր, ապառողջ ու անբնական վիճակներու հետեւողութիւններն են, որոնց ներկայացումը կը լեցնէ վէպը ու թատերգութիւնը։

Սեռային կեդրոնին խանգարումները ու հիւանդութիւնները ամէնէն յաճախադէպներն են բարձրօրէն քաղաքակըրթուած մարդերուն մէջ։ Անկումի մէջ եղող սերունդ մը նախ հասած է ապագայ սերունդներուն այս աղբիւրին։ Անհատին, ինչպէս ժողովուրդին և ցեղին, տկարութիւնը, ուժասպառութիւնը, այլասերումը կը սկսին նախ ցոյց տրուիլ սեռային կեդրոնին գործառնական արատաւորութիւններով, այնպէս որ սէրը անբնական կ'ըլլայ իր ձեւին, իր զօրութեան և իր առարկային ընտրութեանը մէջ։ Ասկէ զատ, Ջղային դրութեան իւրաքանչիւր խանգարում կ'անցնի սեռային կեդրոնին, որ, նոյն իսկ օրինաւոր մարդուն քով, հակամէտ կ'ըլլայ տիրելու գործարանաւորութեան բոլոր պաշտօնին վրայ ու հպատակեցնելու զայն իր սեփական նպատակներուն. սակայն միւս կեդրոններուն դիմադրութիւնը կ'արգիլէ անոր տիրապետութիւնը, մինչդեռ, տկարացած ու իր ճշմարիտ հաւասարակշռութիւնը կորսնցուցած ուղեղի մը մէջ, անարգել կ'իշխէ ա՛ն իբրեւ բացարձակ տէր, իր գըգռումներով միայն կը լեցնէ գիտակցութիւնը, ամբողջ գործարանաւորութիւնը վերի կ'առնէ իրեն, ու իմացականութեան և դատողութեան քայքայումին վրայ կը կանգնէ իր յաղթական դրօշը, որ՝ մերթ շրջազգեստիկ մըն է (jupon), մերթ յիմարի գդակ մը, բայց մերթ նաև թափօրի դրօշ մը կամ խաչազանը անո՛նց որ կը պատժեն մարմինը։ Արդ, արուեստի գրականութիւնը, գլխաւորաբար մեր ժամանակի գրականութիւնը, կը ներկայացնէ ընդհանրապէս սիրոյ ապառողջ ձեւերը։ Այս երեւոյթին պատճառը յայտնուած է արդէն նախընթաց գլուխին մէջ։

Թարգմ. Ե. Գ.

(Շարունակելի)

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Չինու դէպքեր

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Մաքեճի Լոնտոնի թղթակիցը հետեւեալը կը գրէ իր լրագրին կիրակի օրուան թուականով․

«Այն խորհրդաւոր իշխանութիւնը որ Բէքինէն կը հաղորդակցի չինական դեսպաններուն և չինական անկեղծութեան հաւատացող ամերիկեան նախարար Պ․ Հէյի հետ, հետզհետէ կ'աւելցնէ նպաստաւոր ապահովութիւնները։ Ո՛րչափ կ'ուզէինք հաւատալ ատոնց, բայց 1860ի համանման յիշատակները պաշարած են զմեզ։ Ինչպէս կրնայ ըլլալ որ Չինու արտաքին գործոց Խորհուրդը՝ Թուան իշխանին հաւատարիմ կուսակիցներէն բաղկացած՝ դեսպանները ազատելու իշխանութիւնը կամ կամքը ունեցած է։ Ասկէ զատ, ինչո՞ւ յամառութեամբ թող չի տրուիր որ քաղաքակրթեալ կառավարութիւնները ուղղակի հաղորդակցին իրենց դեսպաններուն հետ որոնց համար կ'ըսուի թէ անվնաս լաւ պահպանուած են։ Պէտք է գիտել թէ ի՛նչ հոգածութեամբ միայն ամերիկեան դեսպանը կ'արտօնուի ծածկագիր հեռագիր մը ուղղելու Մ․ Նաճանդաց արտաքին գործոց նախարարին։ Ասկէ սա կը հետեւի թէ կամ ամերիկեան դեսպանը միայն ողջ մնացած է, կամ Չինական կառավարութիւնը ամերիկեանէն զատ ծածկագրութեան ուրիշ միջոց չունի, և կամ Ուաշինկթընի չինական դեսպանը Բէքինի մէջ իր պետերուն տեղեկութիւն տուած է Պ․ Հէյի հոգեկան մասնաւոր վիճակին վրայ։ Ամէնէն աւելի ուրիշ մտածում մը կ'ահաբեկէ զմեզ։ Չինացիները բացարձակ հաւատք ունին թէ մեռեալները նորէն կ'ապրին․ անոնց համար դիակը էակ մըն է որ պատիւներ կ'ընդունի և զգացումներ կը պահէ․ մահը գրեթէ գոյութիւն չունի, բաւական է որ մեռեալը իր ծննդավայրին մէջ գերեզման մը ունենայ։ 1860ին Չինացիները ամենայն անտարբերութեամբ ետ տուին վիրաւորուած, յօշոտուած ու չարչարուած լիազօր պատուիրակները․ Նաեւ անոնք որոնք դագաղներու մէջ զրուած էին։ Միթէ կարելի չէ՞ որ հիմակուան դեսպաններն ալ, որոնք այնչափ հոգածութեամբ կը պահպանուին Չինու արտաքին գործոց Խորհուրդին կողմէ, դեսպաններուն ուրուականները եղած ըլլան։ Մնաց որ տէրութիւնները չեն խաբուիր այդ տեսակ ձեռնածութիւններէ և կը շարունակեն իրենց պատրաստութիւնները։ Այնպէս կը վարուին իբրեւ թէ Չինու կայսրը հեռագիր ուղղած չըլլայ Պ․ Լուպէի և Ճափոնի կայսեր․ շատ լաւ կ'ընեն։ Գալով Լի-Հունկ-Չանկի, պէտք էր թող չտալ որ Շանկայէն ճամբայ ելլէ, մինչեւ որ իր ազդեցութեամբ ձեռք չանցնէր՝ Եւրոպայի հետ ազատ հաղորդակցութիւնը Բէքինի օտար դեսպաններուն որոնց համար կ'ըսուի թէ ազատուած են։ Քանի որ պատանդի խօսք կայ, միայն Լի-Հունկ Չանկ մէկ քանի հատ կ'արժէ։»

ԼՈՆՏՈՆԻ ՉԻՆԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ

Լոնտոնի չինական դեսպանատան կցորդ Լին-Ուէն-Եու սա զեկոյցը ղրկած է Թայմզի տնօրէնին․

«Վսեմ․ Սըր Շին-Շէն-Լօ-Ֆէն-Կլուէն հրաման ստացայ տեղեկութիւն հաղորդելու ձեզի թէ Նան-Քինի Վսեմ․ փոխարքայէն հեռագիր մը ստացած է ծանուցանող թէ Բէքինի օտար դեսպանները և օտարները ողջ են։ Ահաւասիկ այդ հեռագիրը․

«Վեցերորդ լուսնին 22րդ օրուան (յուլիս 18) թուականը կրող կայս․ հրամանագրով որ կը պատուիրէ ձերբակալել և պատժել Գերմանիոյ դեսպանը սպաննող ոճրագործները, ծանուցուած է թէ բարեբաղդաբար միւս դեսպաններուն համար մեր ըրած պաշտպանութիւնը գործնական արդիւնք ունեցած է և ամէնքն ալ ազատուած են։»

21 յուլիս Նան-Քին

ՉԻՆ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

Թայմզ երկուշաբթի օրուան իր թիւին մէջ կը հրատարակէ Չինու և Ճափոնի կայսրերուն միջեւ փոխանակուած հեռագիրները որոնց իմաստը համառօտակի ծանուցած ենք արդէն։ Չինու կայսեր հեռագիրը՝ Բէքինէն 3 յուլիս թուականով եւ Զի-Նան-Ֆու հասած յուլիս 9ին՝ կ'ըսէ․

«Մինչեւ մեր երկիրը սերտ բարեկամութեամբ մը Ճափոնի միացած էր, Բէքինի ճափոնական դեսպանատան քարտուղարը ամիս մը առաջ յարձակումի կրեց և սպաննուեցաւ։ Այդ տխուր դէպքէն խորապէս զգածուած, ձեռնարկներ ըրինք չարագործները ձերբակալելու և պատժելու համար, բայց Տէրութիւնները կասկածելով որ մեր ոչ-քրիստոնեայ հպատակները կը գրգռենք աւելի ընդարձակելու ներքին անկարգութիւնները, յարձակեցան Թաքուի ամրոցին վրայ և զայն գրաւեցին։ Ատոր վրայ թշնամութիւնները սկսան և կացութիւնը աւելի խառնաշփոթեցաւ։ Արեւմուտքը և Արեւելքը կռիւի մէջ են։ Աշխարհի հաստատութեան մէջ Ճափոն և Չին միայն կը ներկայացնեն Արեւելքը։ Արեւմտեան զօրաւոր տէրութիւնները միայն Չինու համար չէ որ փառասիրական նպատակներ ունին։ Չին եթէ անկարող է ինքզինքը պաշտպանելու, կը կարծենք թէ Ճափոն ալ իր դիրքը անպաշտպանելի պիտի նկատէ։ Երկու երկիրներուն շահերը իրարու կապուած են։ Կը յուսանք թէ Ճափոն ժամանակի մը համար մէկ կողմ ընելով զանազան խնդիրներ, մեզի պիտի միանայ մեր փոխադարձ շահերը պաշտպանելու համար։ Չին բոլորովին զբաղած է ապստամբութիւնը զսպելու, որով չի կրնար բան մը ընել օտար վտանգին համար։ Վստահելով մեր ասիական դրացին օգնութեանը, անկեղծօրէն հրաւէր կը կարդանք Ճափոնի մասնակցելու մեր գործին՝ խաղաղութիւնը և բարեկարգութիւնը վերահաստատելու համար։»

Ահաւասիկ Ճափոնի կայսեր պատասխանը․

«Ճափոնի դեսպանատան քարտուղարին սպանութենէն ի վեր, չինացի ապստամբները աւելի ուժգնութեամբ սկսան գործել։ Անսանձ ապօրինաւորութիւն մը կը տիրէ։ Դիւանագիտական ներկայացուցիչները պաշարուեցան ու յարձակում կրեցին․ դեսպան մը սպաննուեցաւ։ Չինական զինուորները անկարող են դեսպանատանց օգնելու։ Այդ կերպով բռնաբարուած է միջազգային օրէնքին ամէնէն մեծ սկզբունքը։ Չին եթէ յաջողի ապստամբութիւնը զսպել և Բէքինի օտար դեսպաններուն ու օտարականներուն օգնել, կացութիւնը պիտի պարզուի։ Չին պէտք է աշխարհի ազգերուն հետ աշխատի ապստամբութիւնը զսպելու և Տէրութեանց ներկայացուցիչները ազատելու համար։ Ճափոն զինուորներ ղրկեց ապստամբութիւնը զսպելու և դեսպաններուն օգնելու նպատակով․ ուրիշ պատճառ մը չունի։ Չին եթէ կատարելապէս իր պարտքը կատարէ, Տէրութիւնները պիտի ճանչնան անոր անկեղծութիւնը, և այն ատեն պիտի անհետի չինական պետութեան դժբաղդութիւնը։ Ճափոն սերտ բարեկամ է Չինու և ապագայ բանակցութեանց մէջ պիտի աջակցի անոր, բաւական է որ Չին օգնէ օտարականներուն և զսպէ ապստամբութիւնը։»

—Ճափոնի լրագիրները խօսելով այդ հեռագիրներուն վրայ, միաձայնութեամբ կը յայտարարեն թէ Չինու և Ճափոնի միջեւ դաշնակցութիւն մը անկարելի է։ Կը յորդորեն Չինու կառավարութիւնը հրաժարիլ այդ տեսակ երազներէ և միանալ Ճափոնի՝ քաղաքակրթութեան ճամբուն մէջ յառաջանալու համար։ Նոյն թերթերը կը յարեն թէ Ճափոնի բարեկամական աջակցութիւնը այն ատեն կարելի պիտի ըլլայ, երբ բարեկարգութիւնը վերահաստատուի։

ԴԷՊ Ի ԲԷՔԻՆ

Բեդերսպուրկէն կիրակի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ զօրավար Լինէվիչ՝ Թիէն-Ձինի զինուորներուն ընդհանուր հրամանատարը, հասնելուն պէս, դէպ ի Բէքին յառաջխաղացութիւնը պիտի սկսի։

—Անգլիոյ պատերազմական նախարարութիւնը հրամայեց Թիէն-Ձին գտնուող հետեւակներու հրամանատարին՝ հրաւիրել միջազգային զինուորները որ ամէնքն ալ դէպ ի Բէքին սկսին յառաջանալ եթէ կարելի ըլլայ։

ԼԻ-ՀՈՒՆԿ-ՉԱՆԿ

Շանկայէն կը հեռագրեն շաբաթ օրուան թուականով․—Լի-Հունկ-Չանկը բերող շոգենաւը, ռազմամթերք բեռցած ըլլալուն համար, պարտաւորուեցաւ հեռանալ նաւահանգիստէն, վասն զի օրէնքին հակառակ կը վարուէր։ Լի-Հունկ-Չանկ շատ պաղ կերպով ընդունուեցաւ։ Պաշտօնատարները երեք հարիւր հոգի ղրկած էին՝ անոր հետեւելու համար, բայց ֆրանսական հիւպատոսը թոյլ չտուաւ որ անոնք ֆրանսական ստացուածքներէն անցնին․ այդ պատճառով, Լի-Հունկ-Չանկ երբ ցամաք ելաւ, ընդունուեցաւ ֆրանսական տասներկու ոստիկաններու կողմէ որոնք զայն առաջնորդեցին մինչեւ ֆրանսական ստացուածքներուն սահմանագլուխը։ Ուրիշ ոստիկաններ ալ մինչեւ իր բնակարանը տարին Լի-Հունկ-Չանկը։

—Լի-Հունկ-Չանկ բարձրագոյն Խորհուրդէն ստիպողական հրաւէր ստացաւ դէպ ի հիւսիս ուղեւորելու համար, բայց որոշեց սպասել պաշտօնական պատասխան մը ընդունելու իր հարցումներուն՝ մայրաքաղաքին գործերուն վիճակին վրայ։ Լի-Հունկ-Չանկ եթէ համոզում գոյացնէ որ Բէքինի օտար դեսպանները ողջ են, իր ճամբորդութիւնը պիտի շարունակէ՝ հիւպատոսական մարմնին հետ համաձայնելէ ետքը։ Լի-Հունկ-Չանկ իր հարցմանց պատասխանին սպասելով պաշտօնական գործերով չզբաղիր։ Լի-Հունկ-Չանկի հետեւորդ զինուորները և մեծաքանակ ռազմամթերքներ, զորս Քանթոնէն բերած է, տակաւին շոգենաւին մէջ կը մնան և շոգենաւն ալ նաւահանգիստ չի կրնար մտնել։ Կ'ըսուի թէ Լի-Հունկ-Չանկի հետեւորդները չեն ուզեր անոր հետ Բէքին երթալ, մինչեւ որ բարեկարգութիւնը չվերահաստատուի։

—Բնիկ սպաներ կը պատմեն թէ Լի-Հունկ-Չանկի զաւակներէն մէկը իր ընտանիքովը սպաննուեր է Թիէն-Ձինի բնիկներու քաղաքին մէջ։

ՏԷՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ռուսիոյ կայսեր յուլիս 21 թուական մէկ հրամանագիրը՝ պատերազմական նախարարին ուղղուած՝ կը հրամայէ Սիպերիոյ, Թուրքեստանի և Սէմիրէչէնսքի զինուորական շրջանակները պատերազմական վիճակի մէջ դնել։ Կայս․ ուրիշ հրամանագիր մը կը ծանուցանէ զէնքի տակ կոչել վերոգրեալ շրջանակներուն բոլոր պահեստները։

—Կրոտէքով զօրավարը յուլիս 19 թուականով հետեւեալը կը հեռագրէ Ռուսիոյ պատերազմական նախարարութեան․

«Անդրպայքալի շրջակայ երկաթուղիի գիծերու ճիւղերուն բոլոր պաշտօնեաներ ու գործաւորները Սյկուն կ'երթան՝ ութ հարիւր սայլակներով։ Մանչուրիոյ կայարանին մէջ տունը ու խանութները կողոպտուեցան։ Մոնկոլ հրոսախումբերը՝ սահմանագլուխը անցնիլ չփորձեցին։ Օրլով զօրավարին զինուորները, առանց արգելքի հանդիպելու, կը համախմբուին։ Երկուքուկէս ամսուան համար պաշարներ յանձնարարուեցան։ Կենիքօ դէր-գնդապետը՝ հրամանատար Թրանսէյփքի զինուորներուն, ընդհարում մը ունեցաւ Չինացիներուն հետ․ երկու զինուորներ եւ երկու գիւղացի կամաւորներ սպաննուեցան․ սպայ մը, տասը զինուորներ ու կամաւորներ վիրաւորուեցան։ Յուլիս 18ին Էգօ ամրոցին Չինացիները անկարեւոր յարձակումներ ըրին Նիքօլսքի զինուորներուն յառաջապահներուն վրայ․ ասոնք համախմբուելով ետ մղեցին Չինացիները, որոնք երկու հարիւր՝ մեռեալ ունեցան։ Յուլիս 19ի գիշերը Չինացիները հեռացան Էգոյի ամրոցէն զոր այրեցին․ զրահները ու թնդանօթները մէկտեղ տարին և փամփուշտները ոչնչացուցին։ Ռուսերէն երկու զինուոր մեռան։ Սերվանով գնդապետին զօրախումբը յուլիս 20ին Միխայլովօ-Սէմէնովսքոյ անցաւ։ Յուլիս 19ին Պլակովէշչէնսք թեթեւ ռմբակոծութիւն մը կրեց։ Յուլիս 20ին տեւական ռմբակոծութիւն մը կատարուեցաւ անվնաս կերպով։ Ռուսական զինուոր մը մեռաւ և ուրիշ մըն ալ վիրաւորուեցաւ։ Յուլիս 19ին Բէչենքին գնդապետը վանեց Չինացիները Ամուրի ձախ եզերքէն։ Խարպինի զօրախումբէն մաս մը Ֆուկտոն անցած է և յաջողութեամբ կը յառաջանայ։»

—Հռոմէն կիրակի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ Իտալիոյ կառավարութեան թոյլտուութեամբ գերմանական ռազմական իրեղէններ և շարժուն հիւանդանոցներ պարունակող կառախումբ մը շաբաթ գիշեր Միլանէն անցնելով Ճէնովա գացեր է։ Զինուոր փոխադրող ուրիշ կառախումբ մըն ալ Միւնիխէն կը սպասուի։ Քայզեր Վիլհէլմ Ճէնովա հասած է գերմանական այդ զինուորները և իրեղէնները դէպ ի Չին տանելու համար։

—Շանկայէն կը հեռագրեն յուլիս 22 թուականով․—Եուան-Շի-Քայ պատասխանեց անգլիական հիւպատոսին թէ անոր խնդիրը մատուցած է Չինու արտաքին գործոց Խորհուրդին։ Անգլիական հիւպատոսը խնդրած է ուղղակի հաղորդակցութեան մտնել Բէքինի անգլիական դեսպան Սըր Քլօտ Մաքտոնալտի հետ։ Լաւ արդիւնք մը ունեցաւ բրիտանական կառավարութեան այն որոշումը, որով կարեւոր զօրութիւն մը պիտի ունենայ Հոնկ-Քոնկի մէջ՝ Շանկայի ընդհանուր հիւպատոսին տրամադրութեանը տակ՝ Եանկ-Ձէի նահանգներուն պաշտպանութեանը համար։ Ատիկայ կ'ապացուցանէ Չինացիներուն թէ Անգլիա հաստատապէս որոշած է բարեկարգութիւնը պահպանել այդ տեղերը և ոյժ տալ Նան-Քինի փոխարքային։

—Գերմանիոյ զինուորները յուլիսի վերջերը ճամբայ պիտի ելլեն Պրէմէն։ Համպուրկի գործաւորները՝ իրենց պահանջումներով՝ ուշացուցին փոխադրանաւերու բեռնաւորումը․ օրականի բարձրացում ուզեցին և յետոյ չաշխատեցան։ Նաւատէրերը ճամբեցին չաշխատող գործաւորներու մէկ վեցերորդը և այդչափ մըն ալ պիտի ճամբեն։ Եթէ համաձայնութիւն մը չգոյանայ, չորս հազար գործաւորներ անգործ պիտի մնան։ Պրէմի ժողովուրդին պատուիրուեցաւ որ Չին ուղեւորող զինուորներուն միայն թեթեւ գարեջուր, հանքային ջուրեր, սիկառ, շօքոլա, հաց և կարագ տան։ Ոգելից ըմպելիները արգիլուեցան։

ՔՈՐԷԱ

Սէուլէն առնուած լուրերու նայելով քանի մը դեսպաններ կը յորդորեն Քորէայի կառավարութիւնը որ զինուոր ուզէ Ճափոնէն, բայց Ռուսիոյ դեսպանը կ'ընդդիմանայ։ Չինացի դժգոհներու ստուար բազմութիւն մը Եալու գետը կ'անցնի։ Քորէայի կառավարութիւնը, որուն մտահոգութիւն կը պատճառէ այդ կացութիւնը, զինուորներ կը ղրկէ նոյն տեղերը։

ՉԻՆՈՒ ԿԱՅՍՐԸ

Շաբաթ օրը Հոնկ-Քոնկի չինացի վաճառականները սովորականէն աւելի խանդավառութեամբ տօնեցին Քուանկ-Սու կայսեր երեսուներորդ տարեդարձը։

ՄԱՆՉՈՒՐԻՈՅ ԴԷՊՔԵՐԸ

Բեդերսպուրկէն կը հեռագրեն շաբաթ օրուան թուականով․—Բեդերսպուրկի չինական դեսպանը լուր առաւ թէ Չինացիներուն կողմէ Ռուսերուն դէմ եղած յարձակումները ամէնէն աւելի արդիւնք են աղէտալի թիւրիմացութեան մը․ Նաեւ կառավարական այն շինծու հրամանագիրներուն զորս Պոքսըրները կը տարածեն Մանչուրիոյ մէջ․ Նաեւ թէ չինացի ժողովուրդը սխալ մեկնութիւն մը կու տայ ռուս զինուորներու ներկայութեան Մանչուրիոյ մէջ, և կ'ենթադրէ թէ երկաթուղիի պաշտպանութենէն տարբեր նպատակ մը ունին ռուս զինուորները։ Բեդերսպուրկի չինական դեսպանը կը խնդրէ ռուս կառավարութենէն խստիւ զսպել ապստամբութիւնը՝ տակաւին չտարածուած։ Դեսպանը ոչ միայն չի բողոքեր ապստամբութեան վայրը ռուսական զինուորներ ղրկուելուն դէմ, այլ կը խնդրէ Ռուսիոյ արտաքին գործոց Նախարարութենէն, աւելցնել անոնց թիւը, որպէսզի զսպման գործը արդիւնաւոր կերպով կատարուի՝ նոյն իսկ Չինու օգտին համար։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐԸ

Պէրլինէն կը հեռագրեն Սթանտարտի թէ Տէրութիւնները գերմանացի Ֆոն Լէսէլ զօրավարին պիտի յանձնեն Չինու մէջ միջազգային զինուորներու ընդհանուր հրամանատարութիւնը։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷ

Թայմզ երկուշաբթի օրուան իր թիւին մէջ հարաւային Ափրիկէի զինուորական վերջին գործողութիւններուն վրայ կարեւոր յօդուած մը հրատարակելով կ'ըսէ․

«Մաֆէքինկէն կը հեռագրեն թէ հարկ եղեր է Ռիւսթընպուրկի մէջ անգլիացի զինուորներուն թիւը աւելցնել, որոնք հոն պիտի ամրանան սպասելով յարձակումի մը։ Ընդհանուր բանակատեղէն առնուած նուազ գոհացուցիչ լուրերն ալ հակասական են։ Օրանժի մէջ կացութիւնը շատ մթին է։ Վերջին երկու շաբաթներուն, թշնամիին ռազմական ծրագիրը աւելի կուսակցական պատերազմի մը ձեւը առաւ։ Այդ ծրագրին պատասխանելու համար ազդու միջոցներ ձեռք առնել հարկ է․ պէտք է որ այդ մասին կէտ առ կէտ հետեւինք Գերմաններուն օրինակին՝ վերջ մը տալու համար այդ անվախճան պատերազմներուն։ Վերջերս հարկ եղած է ձիեր ղրկել Բրէթորիա, ուր խիստ շատ կ'երեւայ ձիերու պակասութիւնը։ Բոլոր այս պարագաները ինչպէս նաեւ զինուորներու հագուելուն համար կատարուած քննութեանց արդիւնքը գոհացուցիչ վիճակ մը ցոյց չեն տար։ Ի՛նչ մեծ ոճրագործութիւն է գէշ պատրաստուած կօշիկներ տալ պատերազմի դաշտին վրայ գտնուող զինուորներուն։ Կը յուսանք թէ Լորտ Ռոպէրթս աւարտած է իր պատրաստութիւնները և քիչ ատենէն վերջ պիտի տայ ընդդիմութեան մը որուն երկարաձգումը արդէն անդարմանալի է։»

—Լորտ Ռոպէրթս յուլիս 22 թուականով Բրէթորիայէն հետեւեալ հեռագիրը ուղղած է Անգլիոյ պատերազմական նախարարութեան․

«Թշնամին երէկ վճռական յարձակում մը կատարեց քանդելու համար Հայտըլպէրկի արեւելեան կողմը գտնուած երկաթուղիի կայանը։ Յարձակումը իրիկուան կատարուեցաւ երեք թնդանօթներով և մէկ խորտընկէցով․ քիչ ետքը թշնամին բոլորովին մեր շուրջը դարձաւ։ Դիրքը կը պաշտպանէին Տըպլինի երկու գումարտակներ, 100 ամրաշէն զօրքեր և 10 կամաւորներ՝ Ինկլիշ հազարապետին հրամանատարութեանը տակ։ Այս վերջինը անմիջապէս Հայտըլպէրկ հեռագրեց, որով Հարթ զօրավարը իսկոյն անոր օգնութեան փութաց երկու թնդանօթներով, խորտընկէցով մը և հարիւր քառսուն հեծեալներով։ Այս օգնութիւնը չհասած Պօէրները արդէն յաղթուած էին շնորհիւ Ինկլիշ հազարապետին ճարտարութեան որով իր դիրքը ամրացուց․ Նաեւ անոր զինուորներն ալ մեծապէս նպաստեցին իրենց լաւ նշանառութեամբը։ Պօէրներուն շարժուն հիւանդանոցները վիրաւորներով լեցուած էին, և իրենց մեռեալները իրենք կը թաղէին։»

—Մ․ Նաճանդաց արտաքին գործոց նախարարութիւնը տեղեկութիւն ստացաւ թէ Փորթուկալի կառավարութիւնը երեքուկէս միլիոն տոլար աւանդ ձգած է Բարիզի Քոնթուառ տ'Էսքոնթ դրամատան՝ Տէլակոայի գործին համար տրուած իրաւարարական վճռին տրամադրութեանց համաձայն։

—Լորտ Ռոպէրթս յուլիս 21 թուականով կը հեռագրէ Բրէթորիայէն․

«Լիթըլ որ առժամաբար կը հրամայէ Գ․ կիսաբաժնին, կը ծանուցանէ թէ յուլիս 19ին Լինտլիի մօտ հանդիպեր է Տէվէթ զօրավարին զինուորներուն, որոնք Հընթըր զօրավարին ձեռքէն փախած էին։ Մինչեւ իրիկուն ուշ ատեն կռուեր են։ Տէվէթ զօրավարին զինուորները ետ մղուած ըլլալով, երկու մասի բաժնուեր են։ Լիթըլի ունեցած կորուստները կարեւոր չեն․ ճիշդ թիւը երբ իմանամ, անմիջապէս պիտի հաղորդեմ։ Լիթըլ թողել տուեր է հինգ Պօէրներու դիակներ․ Նաեւ հիւանդանոց ղրկեր է երկու Պօէրներ՝ վտանգաւոր կերպով վիրաւորուած։ Պրոտուուտ կամ Հընթըրէն լուր չկայ։ Համիլթըն և Մահօն, երէկ, իրենց յառաջխաղացութիւնը շարունակեցին, առանց մեծ ընդդիմութեան մը հանդիպելու․ այսօր հաւանօրէն միանան Բարիլոյի զօրաբաժնին։ Թշնամին կառախումբ մը քանդեց Քրիւկերստորբի և Բոչֆոնթէյնի մէջտեղը։»

—Քէյփթաունէն կը հեռագրեն յուլիս 21 թուականով․—Լորտ Ռոպէրթս յարձակեցաւ Միտտըլպուրկի վրայ․ մեծ ճակատամարտ մը պիտի կատարուի։ Քրիւկէր նախագահը, որ Պօէրներուն հետ կը գտնուի, կը յորդորէ զանոնք մինչեւ վերջը կռուելու և Ս․ Գիրքով կ'ապացուցանէ թէ անպատճառ պիտի յաղթեն։ Չի կարծուիր որ Պօէրները երկար ատեն դիմանան։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԹԱԳՈՒՀԻՆ.— Վիճակագիր մը շահեկան ցուցակ մը պատրաստած է թէ Անգլիոյ Վիքթորիա թագուհին գահակալութենէն՝ այսինքն 1837էն ի վեր Անգլիա ո՛րչափ պատերազմներ ունեցած է։ Նախ 1854ին պատերազմ մը Ռուսիոյ հետ։ 1838ին, 1849ին և 1873ին՝ Աֆղանիստանի հետ։ Չորս պատերազմ Չինու հետ՝ 1841, 49, 56 ու 60։ Երկու՝ Սիքերու դէմ (Հնդկաստան) 1845 ու 48։ Երեք Քեաֆիրներուն դէմ՝ 1846, 51 ու 77։ Երեք Պիրմանիոյ դէմ՝ 1850, 52 ու 85։ Ութ Հնդկաստանի դէմ՝ 1857, 60, 63, 64, 68, 79, 90 ու 97։ Երեք Աշանթիներուն դէմ՝ 1864, 73, 1899։ Հապէշիստանի դէմ, 1867։ Պարսկաստանի դէմ 1852։ Զուլուներու դէմ՝ 1878։ Պազութոներուն դէմ՝ 1879։ Երեք Սուտանի մէջ՝ 1894, 96 ու 99։ Զանզիպարի դէմ 1890։ Մաթապէլէներու դէմ 1894 և վերջապէս Թրանսվալի երկու պատերազմները 1881 և 1899, առանց հաշուելով այլ և այլ տեղեր զսպուած անկարեւոր ապստամբութիւններ։

ՍԵՐՊԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԸ.—Ինչպէս հեռագիրները քանի օր է ի վեր կը ծանուցանեն, օրուան կարեւոր լուրերէն մէկն է Սերպիոյ Աղեքսանդր թագաւորին նշանուիլը որուն հետեւանքը եղաւ նախարարութեան հրաժարականը և Միլան նախկին թագաւորին բանակին ընդհանուր հրամանատարութեան պաշտօնէն քաշուիլը։ Թէ՛ Միլան և թէ նախարարները կը հակառակին Աղեքսանդր թագաւորին ամուսնութեանը՝ Տիկին Տրակա Մաշինի հետ՝ քանի մը պատճառներով և գլխաւորաբար այն պարագան թէ տիկին Տրակա երեսունվեց տարեկան է, մինչդեռ Աղեքսանդր թագաւորը՝ քսանչորս։ Տիկին Տրակա աղջիկն է Շապաչի նախկին կառավարիչ Բանթա Լիւնէվիցայի։ Տիկին Տրակա այրի է․ առաջին ամուսինն էր Սվէթօզա Մաշին անուն հանքային երկրաչափ մը որ անձնասպան եղած է։ Տիկին Տրակա այրի մնալով աղքատ վիճակի մէջ էր, երբ վեց տարի առաջ Նաթալի թագուհին կարեկցեցաւ և իրեն պատուակալ տիկին ըրաւ զայն։ Տիկին Տրակա որ շատ մտացի է, կրցաւ գերակշիռ դիրք մը ձեռք բերել թագուհիին մօտ։ Այն օրէն ի վեր որ Նաթալի թագուհին իմացած է Տիկին Տրակայի յարաբերութիւնները իր որդւոյն հետ, երես դարձուցած է։

—Միլան թագաւորը խօսակցութեան մը պահուն ըսեր է Սքուբչինայի նախագահին․—«Որոշումս նպաստաւոր ընդունելութիւն գտնէ թէ ոչ, և ինչ որ ալ պատահի, պիտի ամուսնանամ, վասն զի կը սիրեմ այդ կինը։»

—Միլան թագաւորը յայտարարեր է վիէննական լրագրի մը թղթակցին թէ հակառակ է իր որդւոյն ամուսնութեանը որ դժբաղդութիւն մը պիտի ըլլայ Սերպիոյ համար։ Աղեքսանդր թագաւորին թիկնապահներէն շատերը հրաժարած են։ Տիկին Տրակայի տրամադրութեանը տակ պատուակալ զինուորներ դրուեցան։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ.—Բարիզէն կը հեռագրեն Քէօլնիշէ Ցայթունկի թէ Գերմանիոյ ներքին գործոց նախարար Բօզատովսքի կոմսը որ Ֆրանսայի մայրաքաղաքը կը գտնուի, ներկայացեր է Նախագահ Պ․ Լուպէի։ Տեսակցութիւնը տեւեր է ժամու մը չափ։ Բօզատովսքի կոմսին հետ կը գտնուի եղեր գերմանական դեսպանատան գործակատարը։ Գերմանիոյ ներքին գործոց նախարարը Պ․ Լուպէի ներկայանալէ առաջ Շէրպուռ գացեր և հոն Արուեստահանդէսին ընդհանուր գոմիսէրին հրաւէրով Լա Թուռէն շոգենաւէն ներկայ գտնուեր է նաւային հանդէսին։

ՊԱՐՍԻՑ ՇԱՀԸ.—Բեդերսպուրկէն կը գրեն շաբաթ օրուան թուականով․—Մուզաֆֆէրէտտին Շահը երէկ սեղանակից եղաւ Ռուսիոյ կայսեր ու կայսրուհիոյն․ յետոյ ներկայ գտնուեցաւ ի պատիւ իրեն տրուած թատերական ներկայացումի մը և ապա Բէթէրհոֆ դարձաւ։ Այսօր Շահը այցելեց պարսկական դեսպանատունը և կէս օրէն ետքը Զարսքոյէ-Սէլօ գնաց։

—Մուզաֆֆէրէտտին Շահը երկուշաբթի օրը Ֆրանսա ուղեւորեցաւ։ Ցարը ու ցարուհին և կայս․ գերդաստանին անդամները մինչեւ երկաթուղիի կայարանը ուղեկցեցան անոր։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ Կոստանդիանոս իշխանը Քրոնպէրկէն երկուշաբթի օրը Անգլիա ուղեւորեր է այցելութիւն տալու Վիքթորիա թագուհիին։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Պալայի աստիճան տրուեցաւ առեւտրական և հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան օգնական Ճէմալ պէյի։ Սալիսէի աստիճան՝ Սկիւտարի ոստիկաններու ժողովին նախագահ Շաքիր էֆ․ ի։

—Իզմիտ գաւառին նորհաստատ Եալովա գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Մէհմէտ Շիւքրի էֆ․ որ երկար տարիներէ ի վեր միւտիրութեան պաշտօն կը վարէ հոն։

—Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Պուրտուրի կառավարիչ Ապտուլլահ փաշայի։

—Առաջին կարգի Շէֆգաթ պատուանշան տրուեցաւ Այտընի կուսակալ Քեամիլ փաշայի կնոջը և երկրորդ կարգի՝ հարսին։

—Իմթիազի արծաթ չքանշան տրուեցաւ Սկիւտարի կառավարչութեան թղթակցութեանց առաջին քարտուղար Ֆուատ պէյի։

ՈՐԲԱՆՈՑ.—Ինչպէս յայտնի է, Վեհ․ Սուլթանը հրամայած էր որբանոց մը հաստատել Կ․ Պոլսոյ մէջ։ Արդ, կայս․ Իրատէ մը հրամայեց ձեռնարկել այդ որբանոցին շինութեանը և խնդիրը յանձնուեցաւ կրթական նախարարութեան որ քիչ ատենէն պիտի սկսի կայս․ Նոյն Իրատէին գործադրութեանը։ Վեհ․ Սուլթանը հրամայեց որ Հայտար Փաշայի Աճը Պատէմ անուն տեղը 125 արտավար տեղ գնուի՝ արժէքը կայս․ մասնաւոր Արկղէն վճարուելով․ Նաեւ այդ գետնին

ՊՐՈՒՍԱՅԻ ՄԵՏՐԱՊՈԼԻՏՈՒԹԻՒՆԸ.— Ֆէնէրի Պատրիարքարանը որոշած էր Պրուսայի թեմը երկու մասի բաժնել՝ որուն մէկը՝ տեղւոյն մետրապոլիտի իրաւասութեան տակ գտնուի և միւսն ալ ուղղակի Ֆէնէրի Պատրիարքարանին։ Արդ, Սինոդը, իր երէկուան նիստին մէջ, Պանտալուքայի ու Պիճակի թեմին մետրապոլիտ կարգեց Թէմբէլի (Հունգարիա) կրօնական ժողովին քարտուղար Տ. Եվլէնիոսը։ Այդ թեմը նոր հաստատուեցաւ Պրուսայի թեմին երկուքի բաժնուելովը։ Տ. Եվլէնիոս Քալկիի եկեղեցական վարժարանէն շրջանաւարտ եղած և յետոյ զանազան համալսարաններ յաճախելով եկեղեցական օրէնքը և քաղաքական գիտութիւնները ուսումնասիրած է։

ՅՈՅՆ ԲԱՐԵՐԱՐ ՄԸ.— Վերջերս Իզմիրի մէջ մեռած Քոլէթթիի կտակին կարգադրութիւնը աւարտեցաւ։ Վախճանեալը իր հարստութեան մէկ հինգերորդը կը նուիրէ Իզմիրի և ուրիշ քաղաքներու յունական բարենպատակ հաստատութեանց՝ սապէս.— Հազար օսմ. ոսկի՝ Զաղորայի (Եանեա), 450՝ Իզմիրի յունական հիւանդանոցին, 500՝ Իզմիրի յունական վարժարաններուն, 400՝ Իզմիրի մէջ Թալային վարժարանի մը կառուցմանը, 400՝ ընկեցիկ մանուկներու ապաստանարանին և 50՝ Իզմիրի Տիկնանց Բարեգործական Ընկերութեան։

ԺԱՆՏԱԽՏ.— Պէյրութի կուսակալութիւնը կը հեռագրէ թէ չորս հիւանդներէն երեքը բոլորովին ապաքինած են և չորրորդին վիճակն ալ գոհացուցիչ է։ Հաստատուելով որ ապրիլ 15էն մինչև մայիսի վերջը Եգիպտոսէն պարկերով շաքար հասած է Պէյրութ, այդ պարկերը բոլորովին այրուեր են։

—Պոմպէյի մէջ յուլիս 9էն 18, ժանտախտէ 102 դէպքեր ու 62 մահեր պատահեր են։

—Իզմիրի մէջ դարմանուող հիւանդներուն վիճակը գոհացուցիչ է։ Անցեալ շաբթու Իզմիրի մէջ ծեր խլամ մը յանկարծամահ եղեր է։ Բժիշկները կասկածելով դիազննութիւն կատարեր և հաստատեր են թէ սրտի կաթուածէ մեռած է։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ հանրօգուտ շինութեանց նախարար Պ. Թօնչէվ, ինչպէս հեռագիրը ծանոյց, երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց երկու պատուիրակներու՝ արտաքին գործոց պաշտօնարանին քաղաքական թղթակցութեանց տեսուչ Պ. Վէլչեւցայի և Սալոնիկէի անդամ Պ. Տակորովի հետ։ Ասոնք եկած են՝ առևտրական դաշնագիր մը կնքման համար բանակցութիւն կատարելու։

—Պ. Կէչով երէկ Պ. Թօնչէվի ու միւս պատուիրակներուն հետ Բ. Դուռը գնաց և զանոնք ներկայացուց Մեծ-Եպարքոսին և ներքին ու արտաքին գործոց Նախարարներուն։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Լ. Հէրալտ կը պատմէ թէ Պրրգքիլիսէի մօտ վեց աւազակներու կողմէ լեռը տարուած անձն է տեղւոյն ֆրանսական հիւպատոսական գործակալին օգնական թարգման տոքթ. Քամարոս որ հիւանդներ այցելելէ ետքը իր ամարանոցը գացած էր։ Ինչպէս երէկ ծանուցինք, տեղւոյն կառավարութեան կողմէ ձեռք առնուած ազդու միջոցներուն շնորհիւ, տոքթ. Քամարոս ազատուեցաւ։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ միջև կնքուելիք առևտրական դաշնագրին բանակցութիւնները մօտերս պիտի սկսին։

ՍՈՖԻԱՅԻ երեւելիները ու հարուստները, մանաւանդ Հրեաները, կ՚ըսէ Ֆիլիպէի Ղայրէք լրագիրը, այսօրերս անստորագիր նամակներ կը ստանան որոնցմով դրամ կը պահանջուի մահուան սպառնալիքով։ Ատոր իբրև հետևանք կաքի Թրիֆոնով անուն վաճառականի մը ընկերը վերջերս ռէվոլվէրով վիրաւորուեր է իր վաճառատանը մէջ։ Մոշոն Հասքիաէլի անուն սեղանաւոր մըն ալ նոյն վիճակին ենթարկուեր է հաշուական կարգադրութիւններով զբաղած միջոցին. չարագործները ձերբակալուած չեն։

—Նոյն թերթը կը պատմէ թէ Պուլկարիոյ կրթական նախարարութիւնը մայիսին հրահանգ մը հրատարակած էր վարժարաններու մէջ ուսանողներուն դասարան փոխելու պայմանները սահմանելով։ Վերջերս ներքին գործոց նախարար Պ. Ռատոսլավովի աղջիկը չկրնալով դասարան փոխել, կրթական նախարարութիւնը առաջինին բոլորովին հակառակ և աւելի մեղմ պայմաններով հրահանգ մը ղրկեր է։ Նովոէ լրագրին արտօնատէրը այդ վերջին հրահանգը քննադատած ըլլալուն համար դատաստանի ենթարկուեր է։

—Կ՚ըսուի թէ պուլկար կառավարութիւնը տասը միլիոն ֆր. ի թղթադրամ շրջաբերութեան պիտի հանէ՝ 5, 10 և 50 ֆրանքնոց։

ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ վարժարանին տեսչութիւնը առաջարկած էր որ բարձրագոյն ու երկրորդական վարժարաններու շրջանաւարտներն ալ դուրսէն դիմողներու պէս մուտքի քննութիւն տան, նաև այդ վարժարաններէն վկայական չունեցողները իրաւագիտական վարժարանը չընդունուին, բայց կրթական նախարարութեան Խորհուրդը այդ երկու առաջարկութիւններն ալ մերժած է։

ՉԻՆԻՔԻ ԹԱՆԳԱՐԱՆ.— Մաչքայի զօրանոցին դիմացը կառուցուելիք չինիքի թանգարանին հիմնարկէքը պիտի կատարուի Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան քսանչորսերորդ տարեդարձին օրը։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ Ասր լրագիրը կ՚ըսէ թէ Մէնլիքի նախկին դատարանին անդամներէն Քոնսթանթին էֆ. Ցալմանչիտ գիւղին մօտ սպաննուած գտնուեր է։ Փաստակին գայմագամ Քեանէ պէյ ոճրին վայրը գացեր է չարագործները գտնելու և ձերբակալելու համար։

ԱՄՍԱԹՕՇԱԿ.— Պետական Խորհուրդին քաղաքային ճիւղին նախկին անդամ վախճանեալ Աթաուլլահ փաշայի կնոջը 1736 գրուշ ամսաթոշակ յատկացուեցաւ։

ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՀՄԷՏԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ Սուլթան Ահմէտի հրապարակը աւելի զարդարուն վիճակի մը վերածուի։ Կոթողներուն մէջտեղի պարապ մասերը գեղեցիկ պարտէզներու վերածուելով երկաթէ վանդակներով փակուին։ Այդ հրամանին գործադրութիւնը յանձնուած է կրթական Նախարարութեան։

ՄԻՏԻԼԼԻԻ պանքային այն պաշտօնեան որ 1300 ոսկիի չափ գումար մը գողնալով Լոնտոն փախած էր, հոն ձերբակալուեր է, Հարցաքննութեան պահուն յայտարարեր է թէ չէքերը կեղծողը իր մէկ ազգականն է որ Կ. Պոլիս կը բնակի։ Այս վերջինն ալ ձերբակալուեր է։

ՊԷՊԷԳԻ Այազմա փողոցը բնակող ընտանիք մը անցեալ օր մեծ արկած մը անցուց։ Պէյլէքի պարտէզին դիմաց գտնուած խանութէ մը ոչխարի ոտքեր առած ու կերած էր, բայց քիչ վերջը ընտանիքին բոլոր անդամները՝ ութ հոգի՝ ստամոքսի սաստիկ ցաւեր զգացին։ Անմիջապէս բժիշկ բերուեցաւ որ հաստատեց թէ թունաւորման սկզբնաւորութիւն մըն է և հարկ եղած դարմանները ըրաւ։

ԻԶՄԻՏԻ մէջ, անցեալները Քէչէճիներին օղլու Իպրահիմ իր ընկերներէն Խօմէրի հետ Խանճը Գօճա Պէյլէք Մուհաճիրի տղան խաբելով Մուսլուք Պաշը անուն տեղը կը տանին և պատիւը բռնաբարել կ՚ուզեն։ Խօմէր դաշոյնով կը սպառնայ, բայց տղան խելոյն դաշոյնը կը յափշտակէ և Խօմէրի պորտը կը մխէ։ Խօմէր անկենդան գետինը կը փռուի։ Տղան ու Իպրահիմ կը փախչին։ Ոստիկանութիւնը իմանալով երկուքն ալ կը ձերբակալէ։ Տղան կը յայտարարէ թէ իր պատիւը պաշտպանելու համար գործած է ոճիրը։ Իպրահիմ կ՚ուրանայ։

ՊՈԼՍՈՅ Սուլթան Համամի կողմը, երէկ Պէքիր անուն բեռնակիր մը Բիղակորեանի վաճառատան սպասաւորներէն Բօղոյէ առնելիքը պահանջած ատեն, այս վերջնոյն ընկերը՝ Սիմոն միջամտեց եւ ուզեց Պէքիրը խանութէն դուրս նետել։ Պէքիր դաշոյնը քաշելով մխեց Սիմոնի աջ կողը։ Ոստիկանութիւնը ձերբակալեց չարագործը։

ԹԷՔՖԷ ՊԱՇԻԻ ՊԱՐՏԷԶԸ.— Երէկ իրիկուան հանդէսը մեծ յաջողութեամբ տեղի ունեցաւ։ Յառաջիկայ կիրակի գիշերային մեծ հանդէս. պարտէզը գեղեցկօրէն պիտի լուսավառուի և բազմաթիւ հրավառութիւններ տեղի պիտի ունենան։ Պիտի կատարուի Վէլօսիբէտի մեծ մրցում մը՝ 70,000 մէթրի վրայ, երեք առաջնակարգ ամաթէօռներու կողմէ։ Շահողը պիտի ստանայ 350 ֆրանք արժող պիսիքլէթ մը։

Սմանեան Թատրոնը այս գիշեր կը ներկայացնէ Առմ զ'է ամուռ (Armes et amours)։ Սիմոնի գեղեցիկ դերը պիտի կատարէ Տիկին Պուրսին և Պրիսաքի դերն ալ Պ. Մաժիւպէ։ Տիկին տ'Ալպէռ որ հիւանդ էր, ապաքինած ըլլալով պիտի կատարէ Մառիի դերը։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Հանգուցեալ Աշըգեան արքեպիսկոպոսի քրոջ կողմէ Պատրիարքարանի դէմ բացուած պահանջի դատը չքարունակուեցաւ երէկ Հուզուրի Ա. դատարանին առջև, որովհետև Սասունեան Մկրտիչ էֆ. դատարանին հաղորդեց թէ հանգուցեալոյն Արմաշի վանքէն ունեցած պահանջքին մասին ուզուած հաշուական կարգ մը տեղեկութիւնները տակաւին չեն հասած։ Դատը յետաձգուեցաւ 10 օր ետքի։

—Վանայ այցելու հօվիւ Տ. Ներսէս եպիսկոպոս նորէն արտօնութիւն խնդրեր է Պոլիս գալու, իր առողջական վիճակը դարմանելու համար։

—Զարասնճագի առաջնորդական տեղապահը խնդրեր է Պատրիարքարանէն որ գաւառական նորընտիր կրօնական ժողովը և առժամեայ քաղաքական ժողովը վաւերացուի, և առաջնորդական ընտրելիներու ցանկ մը ղրկուի։ Կը լսենք թէ կրօնական ժողովը իր յառաջիկայ նիստին մէջ պիտի զբաղի այդ ցանկին պատրաստութեամբ։

—Սամսոնէն կը գրեն մեզ.— «Տեղւոյս ազգային վարժարանին պարգեւաբաշխութեան հանդէսը կատարուեցաւ ամսոյս 2ին կիրակի օր։ Մանկապարտէզի հանդէսին տեղի ունեցած անկարգութիւններէն ըզգածուելով, բաւական հոգ տարուեցաւ կազմակերպութեան և ընդունելութիւնները կանոնաւոր եղան հակառակ խուռն բազմութեան։ Հանդէսին կը նախագահէր Առաջնորդական Տեղապահ Տ. Գնէլ հայրսուրբը։ Հրաւիրուած էր տեղւոյս կուսակալ Վսեմ. Համտի պէյը, որ ներկայ չկրնալով գտնուիլ, մուավին Կարապետ էֆ. Մուրատեանը ներկայ էր փոխանորդաբար։ Հանդէսը բացուեցաւ Համիտիյէ քայլերգով, որ դաշնակով ու ջութակով նուագուեցաւ և ունկնդրուեցաւ յոտնկայս։ Երկսեռ կարգերու մրցանակները բաշխուեցան ընդմիջուած երգերով ու արտասանութիւններով փոփոխակի մանչերու և աղջկանց կողմէ, մանաւանդ Ֆրանսերէն տրամախօսութիւնը զոր արտասանեցին քանի մը օրիորդներ մաքուր ու սահուն լեզուով, իրենց օրիորդները սէօռերու վարժարանը ղրկող ազգայիններու ճանչցուց արդիւնք վարժուհիին կարողութիւնը որ շրջանաւարտ մըն ալ հասցնելու առաւելութիւնը ունեցաւ։ Մրցանակներու բաշխումը լրանալուն տնօրէն Աճէմեան էֆ. փոքր ատենախօսութեամբ մը շնորհակալութիւն յայտնելով պատ. աղաներուն, իմացուց թէ աղջկանց վարժարանին ալ տնօրէն կարգուած է զոր հաստատեց Առաջնորդ. հայրսուրբը. յորմէ յետոյ հանդէսը փակուեցաւ դարձեալ Համիտիէ քայլերգով։»

—Բարիզէն կը գրեն մեզ.— «Յուլիս ամիսը քննութիւններու ժամանակն է։ Այսօր մենք պիտի խօսինք մեր հայրենակիցներէն մէկուն յաջող քննութեան մասին։ Անցեալ երեքշաբթի օր իր տոքթօրութեան թէզը անցուց մեր երիտասարդ հայրենակիցներէն Պոլսեցի Պ. Ռուբէն Ցակոբեան։ Շատ սիրուն և փափուկ սովորութիւն մըն է Բարիզի համալսարանի ուսանողներուն մէջ, որ երբ իրենց թէզը անցնելու մօտ ըլլան, իրենց բարեկամներուն և ծանօթներուն լուր կու տան թէ այսինչ օրը՝ այսինչ ժամուն պիտի ըսեն իրենց թէզը։ Բարեկամները ու ծանօթները, հայրենակիցները, խմբովին կ՚երթան համալսարան և հոն կը գտնեն իրենց ընկերը տոքթէօրի հագուստ հագած և արդէն քանի մը ընկերներով շրջապատուած։ Անցեալ երեքշաբթի (յուլիս 17) ժամը 1ին բազմաթիւ հայ ուսանողներ, բժիշկներ և ուրիշ երիտասարդներ խռնուած էին բժշկական համալսարանին ընդարձակ սրահներէն մէկուն մէջ, վասն զի այդ օրը և այդ ժամուն Պ. Ռուբէն Ցակոբեան իր թէզը կ՚անցընէր, որուն նիւթ ընտրած էր «Թթուածինի գործածութիւնը միզային հիւանդութեանց մէջ»։ Գրեթէ կէս ժամու չափ Բէնիւ, Ալպէռան և Պէրժէ բժիշկները քննադատեցին մեր հայրենակցին թէզը և զինքը բաւական չարչարեցին, առարկութիւններով, հարցումներով և հազար ու մէկ դժուարութիւններ հանելով երիտասարդ բժիշկին գրուածքին դէմ. ուրախալի էր տեսնել թէ ի՛նչպէս հայ թեկնածուն ամէնուն առարկութեանց կը պատասխանէր։ Վերջապէս ծերունի նախագահը՝ բժշկապետ-բրոֆէսէօր Կիյոնը խօսք առաւ և գովեց Պ. Ռուբէն Ցակոբեանի թէզը և նիստը վերջանալով վայրկեան մը առաջուան պարզ Պ. Ռուբէն Ցակոբեանը Տոքթէօռ Ռուբէն Ցակոբեան եղաւ «bien satisfait» (շատ գոհ) նօթով։ Տոքթ. Ռ. Ցակոբեանը որոշեալ ժամանակամիջոցին (օրինական 5 տարի) աւարտեց իր բժշկական ուսումը գոհացուցիչ կերպով։ Բարիզի գաղթականութեան յաջողակ բժիշկներէն մէկը պիտի ըլլայ, արդէն իր թէզը չանցուցած Բարիզի նշանաւոր կլինիքի մը բժիշկը նշանակուած է։ Յաջողութիւն մեր երիտասարդ տոքթէօրին։

«—Ուրախութեամբ կ՚աւետենք թէ Բարիզի սակաւաթիւ նկարչութեան հայ ուսանողներէն, Պոլսեցի Պ. Արմենակ Ֆրնտըգլեան, որդի Սարգիս էֆ. Ֆրնտըգլեանի, որ գեղարուեստից վարժարանին յաջողակ աշակերտներէն մէկն է, ժամանակէ մը ի վեր երգեցողութեան դասեր ալ առնելով կարողացեր է քանի մը շաբաթներէ ի վեր Բարիզի Ռընէսանս թատրոնին երգեցիկ խմբին մէջ մտնել։ Պ. Ա. Ֆրնտըգլեան շատ գեղեցիկ ձայն մը ունի. իր Ռընէսանս մտնելը—որ Բարիզի առաջնակարգ թատրոններէն մէկն է և շատ դժուար է իր մուտքը, պատիւ կը բերէ թէ հայ նկարչին և թէ հայ երգչին։

—«Արդէն մենք գրելու առիթը ունեցած ենք Մշեցի Պ. Տիգրան Դիմաքսեանի մասին, երբ ան գրեթէ մէկ տարի առաջ Էքօլ տէ Բօն զ'է Շօսէի դռները իր առջև բանալ տուաւ յաջողութեամբ մը։ Այս ամսու սկիզբները այս երիտասարդը իր առաջին տարուան քննութիւնները շատ մեծ յաջողութեամբ անցուց և շատ բարձր նօթեր առաւ։ Ուրախալի են մեր դեռատի երիտասարդ հայրենակցին յաջողութիւնները, մանաւանդ որ այդ երիտասարդը նիւթական անձուկ դրութեան մէջ է որ կ՚աշխատի։»

—Բիլի Խոսփ գիւղացի պանդուխտ ազգայինները հետևեալ նուիրատուութիւնը ըրած են իրենց ծննդավայրի Ս. Կարապետ եկեղեցիին.—Եղբարք Պ. Պ. Յարութիւն և Մինաս Կանիեան՝ զոյգ մը խոշոր աշտանակ (32 քաշնոց) աստիճանին վրայ դրուելու համար։ Պ. Յարութիւն Ս. Բաստեան դաղալի մը ծածկոց, և Պ. Արդար Տէրտէրեան՝ գեղեցիկ կանթեղ մը մեծ խորանին համար։

ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Վարժարանիս 24րդ տարեշրջանի ամավերջի հրապարակային հարցաքննութիւնք տեղի ունեցան յունիս 26էն մինչև յուլիս 4։ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր կողմանէ Գեր. Գէորգ եպ. Երէցեան երկիցս իր այցելութեամբ պատուելով վարժարանս Ն. Սրբազնութեան օրհնութիւնն ու քաջալերանքը ձօնեց մեզ։ Գեր. Գրիգորիս Արքեպ. Յովհաննէսեան ևս ներկայ գտնուելով արտասանութեանց և շարադրութեանց ընթերցման օրն, յատկապէս խօսք առաւ և մանաւորապէս շեշտեց Հայ եկեղեցականութեան համարումը դէպի Պէրպ. վարժարան, ինչպէս նաև իւր մասնաւոր գոհունակութիւնը գրաբար լեզուին ուսման ընծայուած կարևորութեանն համար։

Հարցաքննութեանց ներկայ եղան այլ և այլ օրերու մէջ նաև ուրիշ եկեղեցական ու աշխարհական անձինք, ծնողք, ուսուցիչք, խմբագիրք, պետական պաշտօնեայք, բժիշկք ևայլն։ Յանուն Պատ. Ուսումն. Խորհրդոյ Մեծ. տոք. Վահրամ էֆ. Թորգոմեան այցելեց վարժարանը ու շնորհաւորութիւններ ըրաւ տնօրէնին։

Այս առթիւ առ մեզ եղած համակիր ցոյցերուն համար մեր խորին ու սրտագին շնորհակալիքը կը յայտնենք աստ հրապարակաւ։

Վարժարանս վերջացող դպրոցական տարւոյն մէջ ունեցաւ 64 գիշերօթիկ և 145 ցերեկեայ ուսանող։ Գիշերօթիկներուն մէջէն 7 որբեր, որոնց 4ը պաշտպանեալ։

Աւագ դասարանի հետևեալ ինն ուսանողք յաջողութեամբ անցունելով իրենց աւարտական քննութիւններն՝ շրջանաւարտի վկայականին արժանացան։

Պ. Պ. Տիրան Զաքէեան, Արամ Ֆէբուխեան, Պետրոս Ատրունի, Յակոբ Սարգիսեան, Միհրդատ Նիկողոսեան, Լեւոն Ծէզվէճեան, Յովսէփ Պէզազեան, Գասպար Մախոխեան, Վահան Գալուստեան. ամէնքն ալ Պոլսեցի։

Ասոնցմով վարժարանիս յարդ ընծայած շրջանաւարտից ամբողջ թիւը կ՚ըլլայ 135։

Ըստ որում վարժարանիս ներքին կանոնագրով մրցանակի իրաւունք կ՚ստանան այն աշակերտք որք իրենց կարգը կը փոխեն անպայման և ստացած են գէթ ընդհ. միջին թիւ 4՝ քննութեանց, 4՝ տարեկան աշխատութեան և 5՝ վարուց համար (բարձրագոյն թիւն ըլլալով 6), մրցանակի արժանացած են հետևեալ աշակերտք։

ԵՐԻՑԱԳՈՅՆՔ.— Առաջին մրցանակ՝ Երուանդ Հազարապետեան, Պերճ Նազիկեան.—Բ. մրցանակ՝ Միհրան Սաւճեան, Հրանդ Թաշճեան, Մատթէոս Փափազեան, Խորէն Խաբուլեան, Գրիգոր Կարմիրեան։

ԵՐԷՑՔ.—Ա. մրցանակ՝ Յակոբ Տէր Յակոբեան, Հայկ Ճիզմէճեան, Կարապետ Հանէսեան, Արմենակ Փոյաճեան.—Բ. մրցանակ՝ Եդուարդ Օտապաշեան, Արամ Սէմէրճեան, Արտաշէս Պալտաալեան, Հրանդ Գազազեան։

ԿՐՏՍԵՐՔ.—Ա. մրցանակ՝ Օննիկ Պէրպէրեան, Պաղտասար Պաղտիկեան, Գեղամ Գրիգորեան, Ղազարոս Բաբելեան, Երուանդ Քիւրքճեան, Ղուկաս Խանիրեան, Դաւիթ Մերըրեան, Արայ Աւգեր. Բ. մրցանակ՝ Հայկ Ճէվահիրճեան, Արամ Թումայեան, Մանուկ Աճէմեան, Գեղամ Կարապետեան, Մկրտիչ Հանեան, Տիգրան Չէօփլիւեան, Զարեհ Մեծատուրեան, Գրիգոր Ալէմթճեան, Գամէր Շիրինեան, Զաքէ Զաքէեան, Հրանդ Գույումճեան, Երուանդ Թէքնեան։

ԿՐՏՍԵՐԱԳՈՅՆՔ.—Ա. մրցանակ՝ Թուման Սէտէֆճեան, Հրանդ Գարբիէլեան, Գրիգոր Ոսկանեան, Արշակ Կիւմիւշեան, Յովրամ Քէօլէեան, Յակոբ Յակոբեան, Յովհ. Բոյաճեան, Եղնիկ Բաչունի.—Բ. մրցանակ՝ Եդուարդ Մեսրոպեան, Սիմոն Ալաճաճեան, Գարեգին Գույումճեան, Հմայեակ Շիրինեան, Յակոբ Զգուշճեան, Կարապետ Բէլէճեան։

ԵՐԱԽԱՅՔ.—Ա. մրցանակ՝ Շահան Պէրպէրեան, Սիմոն Սէտէֆճեան.—Բ. մրցանակ՝ Եդուարդ Գասապեան, Յակոբ Թէչիչեան։

Վկայականները, մրցանակները և վիճակացոյց տետրերը պիտի յանձնուին չորշաթ, յուլիս 15։ Ուստի կը հրաւիրուին աշակերտք ներկայ գտնուիլ նոյն օրը վարժարանին մէջ, առաւօտուն, ի ժամ 3։

Հիմնադիր-Տնօրէն
Ռ. Յ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

12 Յուլիս 1900, Իւսկիւտար

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Եղիա էֆ. Մազլումեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած են Հիւանդանոցիս Եղբարք Թահթապրունեան էֆէնտիք։ (Հոգաբարձութիւն)

ՄԱՍԻՍ
ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՄԱՍԻՍ Գրական և Քաղաքական Շաբաթաթերթի 29րդ թիւը կը հրատարակուի վաղն առտու, հետևեալ բովանդակութեամբ.

Պատմական Նօթեր Գտարկէօյիւկի եկեղեցիին վրայ. Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ.— «Մասիսի» հարցարանին շուրջը. ԱՐՏ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ.—Այցելութիւն մը Պրգտիկ Արմաշի աւերակներուն. ՄԵՐՍԷՏԵՍ.—Բանաստեղծութիւններ. Աղջիկն ու պլէւտը. ԱԼՓԱՅԼԱՆ. Գոհար գաղտնիք. Մ.Ո.—Ժողովրդային լեզուն. Ժանտախտ ու կրողը. ՅՈՎՀ. ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ.—Կեանքի պատկերներ. Վերջին տեղը. ԹԼԿԱՏԻՆՑԻՆ.—Արևելեան Մամուլ և Մասիս. ՏԻԳՐԱՆ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ։

ՄԱՍԻՍ ձեռքէ կը ծախուի հատը ՔԱՌՍՈՒՆ ՓԱՐԱՅԻ։ Տարեկան բաժանորդագինն է կէս օսմ. ոսկի՝ թէ՛ Կ. Պոլսոյ և թէ գաւառներու համար, կանխիկ։ Արտասահման 12 ֆրանք։ Խմբագրութեան կեդրոնն է Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան, թիւ 13։

ՄԵՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրուի մեր թղթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրները թուղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանի աշխատութեանց դիւրութեան համար։

Հեռագիր Այսօրուան

ՉԻՆԱՍՏԱՆԻ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 26 յուլիս.—Լորտ Սոլզպըրի հաւանութիւն յայտնեց Տէրութեանց որոշումին։ Բէքինի վրայ քալելու համար։

—Կ՚ըսուի թէ Լի-Հունկ-Զանկ հրահանգ ունի Շանկայի մէջ ամէն ջանք ընելով Տէրութեանց հետ բանակցիլ՝ որպէսզի Բէքին չպաշարուի։

—Չինացիները կը սպառնան Հայ-Նան կղզիին օտարականներուն։

ԲԱՐԻԶ.—Թիէն-Զինէն կը հեռագրեն թէ Ռուսերը երկու օրէ ի վեր գրաւած են Բէքինը և թէ օտար դեսպանները ողջ առողջ են։

—Չինու հարաւային կողմը ֆրանսացի երկու միսիոնարներ սպաննուեր են։ Եանկ-Չէի մէջ կացութիւնը մտահոգութիւն կը պատճառէ։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷ

ԼՈՆՏՈՆ,—Քանի մը երեսփոխաններ խստիւ քննադատեցին կառավարութեան քաղաքականութիւնը Թրանսվալի խնդրոյն համար, ըսելով որ Անգլիացիները միշտ ձախողուածներ կ՚ունենան։ Պ. Չէմպրլէն պատասխանեց թէ կառավարութիւնը դէպքերու տրամաբանութեանը կը հետևի, որոնց վրայ վիճաբանիլ հարկ չկայ։ Գաղթային նախարարը յայտարարեց թէ Պօէրներու անկանոն պատերազմը շատ կարճ պիտի տևէ։ Վերջապէս Պ. Չէմպրլէնի յայտարարութիւնները ընդունուեցան 52ի դէմ 208 ձայնով։

—Լորտ Ռոպէրթս կը հեռագրէ թէ իր հաղորդակցութիւնները վերահաստատուած են և թէ իր զինուորները պիտի տանի Բրէթօրիայի արևելեան կողմը։

—Քէլընկթըն զօրավարը Սէլոնս գետին վրայ ետ մղեց Պօէրները։

ՀԱԿԱՀՐԷԱԿԱՆՆԵՐԸ

ՏՈՒԱԿԻՆԵԱՆ.—Այժմէի հակահրէականներու գործին դատավարութիւնը այսօր աւարտեցաւ։ Պ. Մաքս Ռէժիս ու տասը ընկերները անպարտ արձակուեցան։

ՊԱՆԱՄԱ

ԼՈՆՏՈՆ.—Պանամայի մէջ մեծ ճակատամարտներ կատարուեցան։ Կառավարական զինուորները ազդու կերպով դիմադրեցին։ Կացութիւնը ծանր է։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՉԻՆԱՍՏԱՆԻ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 26յ ուլիս.— Շանկայէն յուլիս 24 թուականով կը հեռագրեն Տէյլի Թէլէկրաֆի.—Հոս հրատարակուած կայս. հրամանագիր մը կը հրաւիրէ կուսակալները ազդու միջոցները ձեռք առնել՝ յարձակողականի և պաշտպանողականի համար։

—Տէյլի Նիւզ կ՚իմանայ թէ Բէքինի անգլիական դեսպանատան չինացի թարգմանը, որ յաջողեր է փախչիլ, պատմած է որ իր խոյս տուած պահուն դեսպանատան անդամներուն մեծ մասը մեռած էր։ Ողջ մնացողներուն կացութիւնը յուսահատական էր։ Սըր Ռոպէրթ Հարթ յուլիս 2ին մեռեր է։ Սթանտըրտ կ՚ըսէ թէ Չէ-Ֆուէն չինացի պաշտօնեայ մը յուլիս 9ին նամակ մը ուղղեր է Շանկայի մէջ անձի մը, ըսելով որ Բէքինի դեսպանատանց շուրջը կատարուած ճակատամարտներու հետևանքով, երեք հարիւր հոգի միայն ողջ մնացած էին դեսպանատանց մէջ։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Կրոտէքով զօրավարը կը հեռագրէ Շապարովքէն.— Չինացիները ռմբակոծեցին Ալէքսի շոգենաւը որուն մէջ գտնուած երկու գումարտակներ գրաւեցին չինական եզերքը՝ դիմադրելով սաստիկ հրացանաձգութեան մը։ Գումարտակները տիրեցին չինական դիրքին։ Երեք հարիւր Չինացիներ սպաննուեցան։ Ռուսերուն կորուստն է եօթը մեռեալ և երկու վիրաւոր։

ՎԻԼՀԷԼՄ Բ.

ՊՐԷՄԷՐՀԱՖԷՆ.—Վիլհէլմ կայսրը վերադարձաւ՝ հիւսիսային կողմը կատարած ուղևորութենէն։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷ

ԼՈՆՏՈՆ.—Լորտ Ռոպէրթս կը հեռագրէ Պալմորալէն (Բրէթօրիայի և Միտըլպուրկի միջևեղը) յուլիս 25 թուականով.— Առանց թշնամին հանդիպելու հասայ։ Ֆրէնչ զօրավարին ձիաւորները և Հըթըն զօրավարին թեթևաշարժ հետևակները Պօէրներուն հետ ճակատամարտ մը ունեցան յուլիս 24ին՝ Պալմորալի հարաւային կողմը։ Պօէրները տեսնելով որ իրենց նահանջի գիծը վտանգի տակ է, ետ քաշուեցան՝ Ֆրէնչ ու Հըթըն զօրավարներուն կողմէ հալածուելով։ Հընթըր զօրավարը յուլիս 23ին յարձակեցաւ Պօէրներու դիրքերուն վրայ՝ Պէթլէհէմի հարաւային կողմը (Օռանժ), բայց ետ մղուեցաւ յիսուն հոգի կորսնցնելով։ Յուլիս 25ին Պօէրները հեռացան իրենց դիրքերէն։

ՍԵՐՊԻԱ

ՊԷԼԿՐԱՏ.—Պաշտօնաթերթին մէջ զեկոյց մը հրատարակած է ծանուցանող որ ռուսական դեսպանատան գործակատար Պ. Մանսուրով Զարին մէկ շնորհաւորական հեռագիրը յանձներ է Աղեքսանդր թագաւորին՝ նշանախօսութեանը առթիւ։ Պ. Մանսուրով յետոյ այցելութիւն տուեր է թագաւորին նշանածին, զայն շնորհաւորելու համար։

ՍԱԿԱՐԱՆ

Գիները երէկուընէ աւելի վեր են մէկ մէկ քիչ. մանաւանդ Թրանսվալը որ րաւական բարձրացած է՝ այս անգամ ալ կը վերագրուի անգլիական յաջողութիւններու։ Օսմ. թուղթերը միշտ հաստատ կը բռնուին Սակարաններու մէջ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քօնսոլիտէ Սէրի Դ.	Օ. Ռ.	24	14
Ամէնէն բարձր գին	»	24	14
Ամէնէն վար գին	»	24	11
Րումէլի Երկթ. գոց.	Ֆր.	107	75
Ամէնէն բարձր գին	»	107	75
Ամէնէն վար գին	»	106	87

ԲԱՑՈՒՄ 14 Յուլիս

Օսմ. Քօնսոլիտէ Սէրի Դ.	Փ. Կ.	24	13
Րումէլի Երկաթուղի	Ֆր.	107	75
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օթօմ.		6	34
Սօս. ՕԹ. Շանժ է Վալէօռ		6	14
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	18
Թմպաքու բաժնեթ.		6	32
» Ժուիսանս		205	—
« պարտաթ.		480	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		468	—
Թրանսվալ		72	75

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	108	27 1/2
» » » չէք	»	109	07 1/2
Բարիզ » »	Ֆր.	23	05
» » » չէք	»	22	97 1/2
Պէրլին անտոկս չէք	Մարք	18	66
Վիէննա չէք	Ֆիօր.	22	11

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	25
Անգլիական ոսկի	»	110	02
Բօլ Էմբէրիալ	»	90	30
Քրիմից	»	51	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	01
Մէթալիք	»	95	20
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ռ.	8	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 26 Յուլիս

Անգլիական Քօնսոլիտէ		97	68
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.		—	—
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. բաց.		22	25
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. գոց.		22	25
Օսմանեան Պանքա		11	25
Ռուսական 1890		—	—
Հելլենական 5 %		39	—
» Մօնօբօլ		43	—
Պուլկարական 1888		82	—
Էժիբսիէն իւնիֆիէ		—	—
Տօմինիալ		103	50
Թրանսվալ		2	87
Այտըն երկաթուղի		10	—
Փոխառութիւն		25	36

ԲԱՐԻԶ, 26 Յուլիս

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		99	90
» » 3 1/2 %		102	10
Օսմ. Քօնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	22	60
) գոց.	»	22	60
» » » Բ.	»	—	—
« « « Գ.	»	—	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր.	528	—
Օսմանիէ	»	480	—
Րումէլի երկաթուղի	»	109	—
Օսմ. մաքսատուն	»	506	—
Օսմ. Ռէժի	»	312	—
Բրիօրիթէ Թիւքը 4 %		480	—
Քրէտի Լիոնէ		1038	—
Իտալական Ռանթ	»	91	65
Սպանիական արտաքին	»	72	02
Էժիբսիէն իւնիֆիէ		—	—
Թրանսվալ	»	75	50
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	140
[illegible]	»	33	—

ՊՐՈՒՔՍԷԼ, 26 Յուլիս

Օսմ. Քօնս. սէրի Դ.		22	30
Րումէլիի երկաթուղի		107	75

ՊԷՐԼԻՆ, 26 Յուլիս

Ռուպլը	»	216	12
Րումէլիի երկաթուղի	»	108	50
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	—	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս	»	20	270

ՎԻԷՆՆԱ, 26 Յուլիս

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	»	243	80
Րումէլիի երկաթուղի	»	104	—
Օ. Ռէժի	»	184	—

Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ
ԹՂԹԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑ
Թիւ 27, Ֆինճանճըլար Եօգուշու
ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ Թղթավաճառանոցը իր զանազան տեսակ ՆԱՄԱԿԻ ԹՈՒՂԹԵՐՈՒ եւ ՊԱՀԱՐԱՆՆԵՐՈՒ օրինակները պարունակող նոր հաւաքածուներ պատրաստած ըլլալով, կը հրաւիրէ Պատուարժան հասարակութիւնը որ այդ կարգի գնումներ ընելէ առաջ հաճի անգամ մը աչքէ անցընել իր օրինակները եւ բաղդատել գիները։

Ամեն կարգի յանձնարարող կրնան վստահ ըլլալ թէ Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ ԹՂԹԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑին մէջ պիտի գտնեն իրենց գործին գալիք ապրանք մը, միշտ չափաւոր գինով։

Մասնաւոր ուշադրութիւն կը հրաւիրուի Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ Թղթավաճառանոցի ՏՈՄԱՐՆԵՐՈՒՆ վրայ որոնք նոյն իսկ Մատթէոսեան Կազմատան մէջ պատրաստուած ըլլալով աւելի խնամոտութեամբ ձեռք կը բերուին եւ անկէ գոյացած շահը ուղղակի գնողին կը թողուի։

ՍԻՐՈՒՆ ՄՈՐԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ
Կ. Պոլիս, 18 սեպտ. 1888
Պարոնայք Սզող եւ Փոուն,
Ցորմէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Սզողն օշարակը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկանց խուլալին եւ անարիւնութեան հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ։
Իմ կարծիքս է թէ, այս հաճոյ եւ յաջող պատրաստութիւնը միշտ նախամեծար համարուելու սովորական ձկան իւղէն եւ կը յանձնարարեմ զայն։
ՏՐ. Ա. ԱՆՏՐԷԱՏԵՍ
Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակին

ՈՒՄՈՒՐՃԱՅԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԸ

COGNAC OMOURDJA
EXTRAIT DE VIN PUR
KONIAK ΟΜΟΥΡΔΖΑ
ΕΞ ΑΓΝΟΥ ΟΙΝΟΥ

MEDAILLE EXPOSITION
EXPOSITION INTERNATIONALE BRUXELLES 1897
D'OMOURDJA
ROY BELGES
BRUXELLES 1897

Ումուրճայի Գործարանը որ Պրիւքսէլի Արուեստահանդէսին շքադրամ ստացած է, չուզեր իր անարատ ու լաւ արտադրութեանց համար քիչ ատենուան մէջ ստացած վարկը ուրիշ գործարաններու պէս ճշմարտութեան հակառակող յայտարարութիւններով հռչակել. միայն սա լուրջ ճշմարտութիւնը կը ներկայացնէ անոնց որ հոգածու իրենց առողջութեանը:

«Ստորագրեալներս կը յայտարարենք թէ ուշադրութեամբ քննած ենք Ումուրճայի ագարակին գործարանին արտադրութիւնները որոնք 1897ին Պրիւքսէլի Արուեստահանդէսին շքադրամին արժանացած են: Արդարեւ գործարաններու մէկ քանի արտադրութիւնները միայն եթէ քննուին, արդիւնքը շատ սահմանափակ կ'ըլլայ. բայց նկատողութեան առնելով Հանրային Պարտքի վարչութեան ծանուցագիրները թէ Ումուրճայի Գործարանին արտադրութիւնները անարատ գինիներէ շինուած են, նաեւ նկատողութեան առնելով այն պարագան թէ նոյն վարչութիւնը լուրջ ձեռնարկներ կ'ընէ իր հասոյթները ապահովցնելու համար, կը հաստատենք թէ նոյն Գործարանին բոլոր արտադրութիւնները անարատ գինիէ շինուած են. հետեւաբար տուինք ներկայ վկայականը:»

Վեհ. Սուլթանին քիմիագէտներէն
Պոնկովսքի, Սինկրոս ու Տօքթ. Ծաննի

Այդ արտադրութիւնները անարատ ըլլալնուն համար զինուորական հիւանդանոցներու մէջ կը գործածուին:

Վաճառուած տեղերը.— Ընդհանուր կեդրոնատեղի Ղալաթիա Քարանթինա փողոց թիւ 4, Եվտոքիոս էֆ. Թուրաճօղլու և Պոլիս Հասըր Իսկէլէսի Նիքօլաքի էֆ. Կէվէնճիօղլու: Դիւրութեան համար մեծ ու փոքր ամաններու մէջ ալ կը ծախուին: Օղիներուն գինն է օխան 10 ղրշ. 4 ու 7 տարուան գոնեաքներուն՝ 13. 6 ու 9 տարուան գինիներուն՝ 3: Կը ծախուին նաեւ Պոլիս կամուրջին գլուխը Սուբհեան վաճառատունը, Լանկա, Թուլումպա մէյտան ձեթավաճառ Քիրեաքօի վաճառատունը գին 4 ղրուշի: Սիրքէճի՝ Հանրային Պարտքի վարչութեան նախկին շէնքին մօտ՝ Միլաս: Հասըր Իսկէլէսի ծխախոտի մաքսատան մօտ՝ Զիրօնկէլոս: Պոլիս Պալըք Բազար Բէնիբէճի փողոց՝ Եորկի Բասքալիտիս: Ղալաթիա՝ Քօօբէրաթիվ Ընկերութեան վաճառատունը: Ղալաթիա Սանտըգճըլար՝ Քոսթի Միքա, Խարաճճը փողոց՝ Միխալաքի Թիէրիտի ու Քիւրէքճիլէր՝ Եանի Փոթորուլօ: Բերա Մեծ Փողոց Անատոլու խան Գաւնիկ Սիմոնեան և Շիշլի Օսման Պէյ քազինոյին հանդէպ Բէրիքլի Վալիատի: Նաեւ բոլոր նպարավաճառներու, դեղարաններու, հանրային պարտէզներու մէջ և Վոսփորի ամէն կողմը:

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ ՊԱՏՃԱՌԸ

Շատ մը հիւանդութեանց գլխաւոր պատճառը արեան տկարացումն է. երկաթը որ արեան այժ տուող միակ տարրն է կամ բոլորովին անհետացած է անկէ և կամ խիստ անբաւական չափով մը մնացած է: Տժգոյն տղաք, օրիորդներ ու դեռահաս տիկիններ որոնք իրենց տարիքին պահանջած կայտառութիւնը չունին, չափազանց աշխատութեան ու ծայրայեղութեան պատճառով հիւծած անձինք, բոլորովին տկարացած և առողջութիւննին խանգարուած ծերեր և վերջապէս բոլոր այս կարգի տկարակազմներ ենթակայ են արեան տկարութեան: Ուրեմն պէտք է զօրացնել արիւնը երկաթով սնուցանելով զայն: Բուժումի այս տեսակին համար —որուն շատ մարդիկ կրնան պէտքն զգալ, քանի որ ամէնէն առողջ կազմուածքն իսկ կրնայ օր մը տկարանալ— անհրաժեշտ է գործածել կաթիլներու մէջ ամփոփուած ՑԻՐԳՐԱՎԷՆ ամէնէն հռչակաւոր բժիշկներ Ֆէրպրովէ կը յանձնարարեն վերոյիշեալ պարագաներու մէջ: Առողջութիւնը, ոյժն ու մարմնոյ գեղեցկութիւնը վերստանալու համար կը բաւէ քիչ մը ժամանակ այս դեղէն 15—20 կաթիլ առնել ամէն ճաշի: 8—10

ՍԻՆԿԵՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ — ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ

Ժ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԵՐ

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատեայ տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել: Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ:

Արեւելքի մէջ Սինկէրի մեքենաներուն միակ ներկայացուցիչն է Մ. Ժ. Նայտլինկէր, որ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ մասնաճիւղեր հաստատած է:

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝ ԲԵՐԱ, Շիտակ ճամբայ, Ղալաթա Սէրայի դիմաց:

ՂԱԼԱԹԱ Սինկէր Խան, Թիւնէլին ետեւ. Թրամվայի կայարանին դիմաց.

ՍՏԱՄՊՕԼ Սուլթան Համամ թիւ 2. Սուլթան Պայազիտ Թրամվէյի Սթասիօնին դիմաց թիւ 13:

EMULSION SCOTT

ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին նշանը

միակ միջոցն է որով կարելի ըլլայ խմել ձկան իւղն և իփօֆօսֆիթը: Խիստ հաճելի է ճաշակելու և մարսողութեան կ'օգնէ: Աշխարհի բոլոր բժիշկները ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ կը յանձնարարեն բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՑԼԸ (սըրաճա),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԾԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ՄԱՆԿԱՆՑ ՎՐԱՅ ՅԱՐՁԱԿՈՂ
ԲՈԼՈՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ:

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով:

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԸՐ ԵՒ ՀԱՒՐԼ 531

ԺԷԼԻՆՕԻ ՇԱՔՈՐԱՀԱՏԵՐ

(DRAGEES GELINEAU)

ՋՂԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿԸ, գլխաւորաբար ԼՈՒՍՆՈՏՈՒԹԻՒՆԸ (ՍԱՐԱ) և տղոց յատուկ ՋՂԱՑԳՈՒԹԻՒՆԸ (ՀԷՎԱԼԷ) արագ և հիմնապէս բուժելու ամէնէն ազդեցիկ դեղը. ԺԷԼԻՆՕԻ ՇԱՔԱՐԱՀԱՏՆ է (Բժշկական լրագիր Ֆրանսայի):

Կիներու ԱՐԳԱՆԴԱԽԵՂԴՈՒԹԻՒՆԸ (ԻՍԹԷՐԻ), ԴԻՒՐԱԳՐԳՌՈՒԹԻՒՆԸ և քառասունէն յիսուն տարեկան հասակին մէջ սովորականի դադարումն հետեւանքով անոնց ենթարկուած հոգեկան հիւանդութիւնները կատարեալ յաջողութեամբ բուժելու ամէնէն ազդեցիկ դեղը ԺԷԼԻՆՕԻ ՇԱՔԱՐԱՀԱՏՆ է (Տոքթ. Բօլ տը Ռէյնիօս):

—

ԺԷԼԻՆՕԻ ՇԱՔԱՐԱՀԱՏԵրը մասնագէտ բժիշկներու կողմէ, շատ մը ՋՂԱՅԻՆ ՄԱՆՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ ենթարկուողներու յանձնարարուած և հրաշալի արդիւնք ցոյց տուած է, ինչ որ առանց մեծ վտանգի ենթարկուելու կարելի չէր ձեռք բերել լոկ պրօմիւրի գործածութեամբ. այս հիւանդութեանց մէջ գլխաւորաբար կրնանք յիշել ԼՈՒՍՆՈՏՈՒԹԻՒՆԸ (ՍԱՐԱ) Առողջապահական լրագիր Ֆրանսայի:

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և մթերանոցներու մէջ: 496 17—26

ՄՕՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Բամպէա	3000	Բիզա	2500
Անգիա	3000	Նէբթիա	2400
Թէյլըր	3000	Ծաւլըքէ	2250
Բէռնըսքաւա	3000	Բէրա	2250
Ձորսա	3000	Սֆինքս	2000
Եամաոնի	3000	[illegible]	1800
Գարբօնիա	2500	Հէլլէ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և Ընկ.
Ռեքքիմ խան
ՃԷՄՍ ՄՕՍ և ԸՆԿ.
194 31, Ճէյմս Սթրիթ Լիվըրբուլ

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՕՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
Ամենահին Միջազգային Ընկ. ն
կենաց վրայ ապահովագրութեան
Տնօրէնութիւն յԵւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլվառ տէ զ'Իդալիէնի անկիւնը):

Զուտ փոխադարձ շահերը կը պատկանին Ընկ. ԱՄԲՈՂՋ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒՆ:

1900 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 225 ՄԻԼԻՈՆ ֆր.: Ապահովագրութիւն որ կը բանի՝ 5,503,000,000ֆր.: Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 545 միլիոն:

ՆԻՒ ԵՕՐՔԻ ընդհանուր ապահովագիրը (բօլիս) աւելի շատ առանձնաշնորհումներ և առաւելութիւններ կընծայէ ապահովագրելոց քան ուրիշ ընկերութեանց պայմանագիրը: ՆԻՒ-ԵՕՐՔԻ ապահովագիրն առարկելի չէ բնաւ, և յանձման թուականէն սկսեալ կերաշխաւորէ արհեստ. բնակութեան և ճամբորդութեան յարակից բոլոր վտանգներն և մահուան ամէն պարագաները. առանց բացառութեան, նոյն իսկ պատերազմի պահուն: Ապահովագիրն իրաւունք կու տայ տարուէ տարի փոխառութիւններ ընել, որոնց գումարը նշանակուած կըլլայ կանխաւ ապահովագրութեան մուրհակին մէջ: Առաջին տարեվճարէն սկսեալ, ապահովագրուողին համար իրաւունքէ անկում չկայ: Ընդհանուր ապահովագիրը կ'վճարուի ի դէպ մահու ապահովագրեալ անձին ըրած բոլոր մասնաճիւղներով, ինչպէս նաեւ ապահովագրեալ դրամագլխով եհարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոսով: Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ժ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քէնիչ-Պատուիրակ
192 Ա. ԶՈՒՀԱՃԵԱՆ
Վօյվօտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տր Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Եանճի զարեջրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զըպլուճեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենաաստիկ ցաւած ակռաները մէկ անգամէն կը լեցնեն. ցաւով դիմելու եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ:

Նորահնար եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն ըստ տարիքի, ծամողութիւն եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ:

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամահանութիւն:

Ե. Գ. Ջմեռները կիրակի օրերն ալ (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին:

Ծանօթ.—Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ ՉՈՒՆԻՆՔ !! 197

ՄԻՇԷԼ ԹԻՖԼԻՋԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԵՒ ԱԿՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ

Ղալաթիա, Վօյվօտա Պահականոցին կից թիւ 91

Վաճառատանս մէջ ամէն տեսակ ակնաբուժական և վիրաբուժական գործիքներ կը վաճառուին ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ և ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ: Կակուղ և կարծր լաստիկէ (քաուչուկ) առարկաներ, ածուխի կապիչներ (գասըգ պաղը), տեսակ տեսակ գըրպաններ (շիրինկա), ելեքտրական մեքենաներ, ջերմաչափներ, հեռադիտակներ, խոշորացոյցներ, մանրադիտակներ (միքրոսգօբ), փոքր և մեծ մանրադէտի ապակիներ, նորատեսակ ոսկի եւայլն ակնոցներ կը գտնուին վաճառատանս մէջ: Գիները շատ աժան: Ցաճախորդք շատ գոհ պիտի մնան:

Լ'ԱՆՔՌԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար 147 միլիոն. | 1871էն մինչեւ 1897 վճարուած գումար 280 միլիոն:

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Պ. Կոմս Էտմոն Զիչի, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ
» Ռօտոլֆ Հօեօս, Դեր-Նախագահ.
» Ժօզէֆ Հօեօս, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.
» Գուլիոն Նաքօ, » » » »
» Անթուան Բրօքէշ տ'Օսթէն.
Թէոտոր Բօնձէն
Ժան տը Վէնհնկ-Ինկէնհայմ

Կառավարութեան Քօմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄԻԻՔ, Կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական
Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՑԻ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Բերա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆօղլու տուն:
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ 202

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլէ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Գոմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէբթօ	3607	Գօնկօ	2906	Կրոտինօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գորսօ	895	Հիրօ	775	Մարթէլլօ	3709	Սիրիօ	1735
Արիօսգօ	2377	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սբէրօ	1200
Պօրտոֆինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրացիօ	3600	Մոնթեպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրաւօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրինօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօքիօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտաճօ	5540	Օհիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրբիտօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրագօ	1841	Քէլսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլբինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօվնօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Չիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1834	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէբանտօ	2272	Րինալտօ	1663	Եէտօ	1850
Գլիօ	2697	Կալլիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գօլօրատօ	4235	Կիդանօ	1243	Լօրէնցօ	3191	Րօմէօ	1789		

Իակօ շոգենաւը, նաւապետ Եէյթ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է:

Տուրօ շոգենաւը, նաւապետ Նիլ, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորէ ի Հըլ և ամսոյս 13ին պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս գալու համար:

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԸՆՏ ՐԻՃՕ
Թիւ 23—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 377

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք
Վիքդօրիան	10500	Ֆլավիան
Առմէնեան	10500	Էճիբշիըն
Քէսդրիան	10500	[illegible]
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան
Գօլօմպիան	8000	Աթէնիան
Ճօրճիան	8000	Անատոլիան
Պոսդոնիան	8000	Ալզաշիըն
Վիրճինիան	8000	Լէսպիան
Ֆալէրնիան	3700	Մինեօ
Վավօնիան	3700	Օբօրդօ
Ֆլամինիան	3700	Լիսպօն
Ֆապիան	3500	

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրահանգը ղրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ:

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ
ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Ղալաթիա, քարափին վրայ
Հէն տեղը մաքսատան
600

COMP RUSS

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒ
Շաբթուան երթեւեկութիւնը

Եշ. 11/24 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի
Դշ. 12/25 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա 10ին միջօրէէն առաջ լով Աղեքսանդրէթ, Թրիպոլի, ֆա, Պէյրութ եւ Յոպպէ)
Եշ. 13/26 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն
Ցշ. 13/26 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն, Պաթում Պօթի ժամը 1ին յետ միջօրէի
Ուր. 14/27 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ
Յուլիս 31ին Անատոլի, Մարսիլիայէն:
Օգոստ. 6ին Մինկրէլի, Անատոլուէն:

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Օգոստ. 1ին Անատոլի, Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում:
» 7ին Մինկրէլի, Մարսիլիա:

Տոմսեր ուղղակի Բաքիւի համար. Առաջին կարգի 245 ֆրանք. Երկ. կարգի 175 ֆրանք. Ընդարձակութեանց համար դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ
վրայ: 516 [illegible]

ՔՈՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք
Ումպրիա	7718	Գոնիա
Էդրուրիա	7718	Սամարիա
Սէրվիա	7391	Մարաթօն
Ուլտոնիա	7268	Աթլաս
Բավոնիա	5587	Սարակոսա
Սէֆալոնիա	5517	Քարինթիա
Կալլիա	4809	Բալմիրա
Սիթհիա	4557	Բիլինիա
Ալէբբօ	2143	Մորօգգօ
Քէտար	1876	Քամպանիա
Շէրպուրկ	1614	Լուքանիա
Գադալոնիա	4845	

Դիմել առ ՃՕԼԻ և ՍԻԿԷՐ
Joly et Seager
Մէյմանէթճի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Բարա Մուսթաֆա փողոց:

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

—)(62)(—

ԹԷՕՏՈՐ ՈՒԱՏՍ—ՏԸՆԹԸՆ

ՕԼՈՒԻՆ

Դ.

ՕԼՈՒԻՆԵԱՆՑ ՆԱՀԱՊԵՏԸ

3

Պէտք ըսէր հարկաւ. «Նոյն իսկ դատարկայաններուն ընկերացող Թափառական մը եթէ ըլլար ան:» Բայց խօսքը կիսատ թողուց:

—Կը խոստովանիմ, պարոն Ուիլտըրսբին, ըսի, թէ դուք անանկ առեղծուածներով կը խօսիք որ ձեզի պատասխանել փորձելը ինծի համար յիմարութիւն մը պիտի ըլլար:

—Կը փափաքէի, ըսաւ Ուիլտըրսբին, որ ամէն առեղծուած ասոր չափ դիւրահասկնալի ըլլար: Թողէք որ հարցում մը ընեմ ձեզ, պարոն: Երբ Գօնտ Սթիւրթի մէջ կանգ առիք իմ «Հաւատք և Սէր» պատկերիս առջեւ, չնշմարեցի՞ք թէ ան ամբողջովին ներշնչուած էր ձեր հօր այդ կարեւոր գործէն «Սքօղուած Թագուհիէն» կամ մանաւանդ թէ նկարավայել կերպով կ'արտայայտէր ու կը պատկերացնէր այն մեծ ճիգը մարդկային հոգւոյն՝ իր վսեմագոյն զարգացման մէջ:

Խնդրոյ նիւթ եղած պատկերին վրայով բան մը չէի լսած: Գալով գրքին, հայրս՝ միսթիքականութեան մասին մեծ հակակրութիւնն նշմարելով՝ մերժած էր միշտ ցոյց տալ ինծի որ և է սրտաչեղումը որ հնագիտական հանգամանք ունեցած չըլլար: Զուիցերիոյ մէջ սակայն, իր մեռնելէն եւքը, մինչդեռ կը սպասէի զմասօղին որ իր գերծը լմնցնէ, ծանօթացած էի՝ մէկ քանի օրուան ընթերցմամբ՝ «Սքօղուած Թագուհին» գրքին հետ: Նոր տպագրութիւն մըն էր որ «Ցաւելուած» մը կը պարունակէր, հոգեպաշտական նըրբին այլաբանութիւններով լեցուն: Ծարտասանական խանդոտ էջեր կային, որոնք ինծի գաղտնախորհուրդ ծածկաբանութիւններ կը թուէին Իսիսի քօղին վրայով որ վերցուած էր ոչ թէ մարդուն խելքով, կամ Տարուինի, Հըքսլիի, Սբէնսէրի և ուրիշ տիեզերական բարեշրջողներու հետազօտութիւններով, այլ հաւատքով և սիրով:

—Կը ցաւիմ ըսել թէ, յարեցի, չեմ տեսած դեռ ձեր գծած պատկերը: Երբ զայն տեսնեմ...

—Չե՞ք տեսած «Հաւատք և սէրը», գոչեց չհաւատալու ձեւով մը: «Ահ, բայց ժիպսիներու հետ ապրած էք: Արդի աշխարհին մեծագոյն պատկերն է ան. վասն զի, այդ պատկերը կը ներկայացնէ իր գծուած ժամանակին և իր երկրին ընթացքը հանդէպ անծանօթ աշխարհին, և այնքան կատարեալ կերպով որքան Անտօրէա Օրքանիայի որմանկարները՝ Գամբօ Սանթօյի պարիսպներուն վրայ, Բիզայի մէջ:

—Եւ ձեր յաջողութիւնը կը վերագրէք այն ներշնչումին զոր հօրս գրքէն առի՞ք:

—Այո, այդ ներշնչումին, ինչպէս նաեւ Մասի Ուիլտըրսբիին հոգիին, որ երկինքն է:

—Ուրեմն հոգեպաշտ մըն էք.

—Օլուինեան մըն եմ ես, հա՞րկ է ըսել արդեօք՝ Տարվինականի մը բոլորովին հակառակը:

—Պլէյքի դպրոցէ՞ն, գուցէ, հարցուցի.

—Պլէյքի դպրոցէ՞ն: Ոչ: Շիտակ ճամբուն վրայ էր ան. բայց ոտանաւոր գրող մըն էր: Արուեստը նախանձոտ սիրուհի մըն է, պարոն Օլուին: Նկարիչ մը որ կը քերթէ կորսուած է: Կեանքիս մէջ չկրցայ երբեք տող մը ոտանաւոր գրել. և հաւատարմութեամբ խոյս տուի տպագրիչին մելանէն—նկարչին այդ սեւ ժանդէն: Իմ յատուկ դպրոցս ունիմ ես, հոգեկան աշխարհի դպրոցը:

—Շատ հետաքրքիր եմ, ըսի, գիտնալ թէ ինչ կերպով հօրս և ոգիներ կրնան ներշնչած ըլլալ մեծ նկարիչ մը: Զարդապատկերին վրայով կրնամ բան մը գիտնալ: Ոգիներու վրայով՝ իբր արուեստագէտ նեմու՝ բնականաբար բնաւ ծանօթութիւն չունիմ, բայց հօրս գալով, անիկա վստահ եմ թէ հազիւ կրնար Ռաֆայէլ մը պատմել: Հակառակ այդ միեւնոյն զարդապատկերին, արուեստի մասին ազէտ էր ան: Ռաքաթօն Հօլ ընտանեկան կենդանագիրներէ զատ բան մը չունի:

4

Այս միջոցին հասած էինք մեր վրանը որուն շատ մօտն էր ջրվէժ մը վայրի ծաղիկներու մէջտեղ: Փոքրիկ Ժէրի Լըվըլը՝ գրեթէ 4 տարեկան մանուկ մը՝ վազելով եկաւ մեզի դիմաւորել ձեռքին մէջ մեռած տուարծիկ մը զոր ինք սպաննած էր:

—Թռչուն մը սպաննեցի, ըսաւ, եւ սկսաւ պատմել շատ լրջութեամբ թէ «ժիբսի անծեղ» մը սպաննած ըլլալուն, անպատճառ մեծ օրիորդ մը պիտի ունենար իրեն սիրուհի:

—Ժէրի, ըսի, դառնալէս սիրով եւ աւելորդապաշտութեամբ կ'սկսիս կանուխէն. սկսնակ Օլուինեան մըն ես. զգոյշ եղիր:

Երբ Ուիլտըրսբիէն բացատրեցի թէ Ռոմանական հաւատալիքներէն մին էր այս, ըսաւ թէ առ այժմ չէր տեսներ ինք ո և է առնչութիւն մեռած անծեղի մը և կենդանի օրիորդի մը միջեւ, բայց թէ այդ տեսակ առնչութիւն մը կրնար անտարակոյս գոյութիւն ունենալ: Նոյն պահուն ներկայացաւ Բանուէլ Լըվըլ որ ողջունեց Ուիլտըրսբին: Ընկերութիւնը մեզի կ'սպասէր: Սինֆին սակայն ժամանակ կ'անցնէր դասեր տալով Եուրիին ու Սիլվէսթըր Լըվըլին, երկու թխագոյն տղաներ որ տասը տասներկու տարեկան: Սիսիլ որ խոտերուն մէջ տարածուած էր, ձեռքը ծնօտին և սիկառը շրթներուն մէջտեղ, կը դիտէր զանոնք մեծ հետաքրքրութեամբ: Տերեւախիտ ծորակը կը յիշեցնէր ինծի Կրէյլինկէմի Անտառն ու պարիկներու ծորակը ուր փոքրիկ Ուինիֆրէտ սովոր էր խաղալ ժիբսիական պարը զոր Սինֆին սորվեցուցած էր իրեն:

Այնքան զբաղած էի այս վերյուշումներով որ չէի դիտած թէ մեր բացակայութեան միջոցին՝ մեր վրանը պատուած էին այցելուներ: Ասոնք էին Ժէրիկօ Պոուէլ, որ Ժասբէր կ'անուանէր կարծեմ, իր աղջիկը Ռօնան: ինչպէս նաեւ Ճէյմս Հէռն: Թէպէտ Ժասբէր Պոուէլ և Բանուէլ Լըվըլ երկու ախոյեան կրինկօներ էին, բայց իրենց մէջ ամենեւին նախանձ չկար արդարեւ, պատուական բարեկամներ էին իրարու:

Իրենց բնաւորութիւններուն մէջ նմանութեան ինչ ինչ կէտեր կային: Իւրաքանչիւրը աղքատութենէ հարստութեան բարձրացած էր միեւնոյն եղանակով այսինքն Կօրձիօներու հետ պարկեշտ ծառութիւններ ընելով. իրաւ է որ նան մեծ դեր ունեցած էր Ժէրիքի տաւելու մասին: Բովանդակ գիւղի ագարակատէրներն ու ձիավաճառ գիտէին թէ ոչ Ժասբեր և ոչ ալ Թօմ երբեք խորամանկ գործերու չէին նուեր: Իրենց չափազանց պարզամ թիւնը բռած էր ինչ որ չէին կրցած իրենց արհեստակիցներուն խորամ ղերը: Կեանքի ամէն փոփոխականութիւ ներուն համբերելու բարեբարոյ և զուարթ եղանակներուն մէջ ալ շատ նման էին իրարու:

Ռոմանի բոլորովին տարբեր տիպ մըն էր Ճէյմս Հէռն, զոր Սքօլարը ունէին, այնքան տարբեր ապաքէն դժուարին էր հաւատալ թէ միեւնոյն ղէն էր ան ալ. Ռոմանական խորամանկ կութեան մարմնացումն էր Սքօլարը անձնական կերպարանքին մէջ խեղ վիպական և թատերական ժիպսի տիպ մը կ'ընծայէր քան ճշմարիտ ժիպսի մը որ կ'ապրի և կը շարժի: Սքօլարը րամանօթ էր իբր սիրահարած Ռոնա ուէլի որ սակայն իմ հօրեղբօրորդւոյս Բէ սի Օլուինի նշանածն էր:

Թարգմ. ՀՐԱՆՏ ԽԱՆՃԵԱՆ

(Շարունակելի)